

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra muzikologie

Bakalářská diplomová práce

Odkaz Františka Lýska v současnosti

The bequest of František Lýsek presently

Šárka Mikalová

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Alena Burešová, CSc.

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a že jsem použila pouze těch zdrojů, které uvádím v bibliografii. V případě obhájení práce s kladným výsledkem souhlasím s tím, aby moje práce byla uložena v knihovně a sloužila ve shodě s mými autorskými právy zájemcům o práci, protože jsem si vědoma, že tato práce byla vypracována jako součást mých povinností v rámci studijního programu, jehož dílčí výsledky jsou zároveň plněním badatelských cílů fakulty a univerzity.

V Olomouci 27. dubna 2010

Děkuji prof. PhDr. Aleně Burešové, CSc. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, bez kterých by tato práce nikdy nevznikla. Dále děkuji doc. PhDr. Květuši Lepilové, CSc. za pomoc při získávání materiálů a Františku Pospíšilovi za poskytnutý rozhovor.

OBSAH

ÚVOD.....	5
1. ŽIVOTOPIS	8
1.1 Jistebničtí zpěváčci (1929 – 1938).....	10
1.2 Dětský sbor z Bařova (1938 – 1945).....	12
1.3 Brněnský dětský sbor (1945 – 1977)	13
2. LÝSKŮV NADAČNÍ FOND.....	19
Aktivity Lýskova nadačního fondu.....	19
2.1 Cena Františka Lýska.....	21
2.2 Semináře a besedy.....	32
2.2.1 Cyklus A „Já – hudba – my“.....	32
2.2.2 Cyklus B „Děti potřebují hudbu a zpěv – Ve sbormistrovské dílně“	34
2.2.3 Cyklus C - Besedy	36
2.3 Mezinárodní festival dětských pěveckých sborů – Česká hudba 2004.....	39
2.4 Festival Poodří Františka Lýska.....	42
2.4.1 První ročník festivalu – 2004 (2. května – 9. října)	43
2.4.2 Druhý ročník – 2005 (14. května – 22. října).....	44
2.4.3 Třetí ročník - 2006 (21. dubna – 16. června)	46
2.4.4 Čtvrtý ročník - 2007 (20. dubna – 16. června).....	47
2.4.5 Pátý ročník - 2008 (25. dubna – 20. června)	48
2.4.6 Šestý ročník – 2009 (24. dubna – 20. června).....	50
2.4.7 Festival Poodří Františka Lýska - zhodnocení	51
2.5 Slavnostní události.....	53
2.5.1 Pamětní medaile Otmaru Máchovi	53
2.5.2 Tři koncerty.....	53
2.5.3 Odhalení busty Františka Lýska.....	55
ZÁVĚR	56
SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY.....	58
RESUMÉ	62
SUMMARY	63
ZUSAMMENFASSUNG	64
SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Dětský sborový zpěv představuje v dnešní době již běžný umělecký směr, který však během 20. století zaznamenal na území České republiky (resp. Československa) značný posun směrem k profesionalizaci. Jednou z osobností dětské sborové tvorby mající zásadní vliv na formování dětských sborů byl také prof. PhDr. František Lýsek, DrSc. – sbormistr, pedagog, sběratel lidových písní a v neposlední řadě také teoretik, který svou činností přispěl nejen k samotnému rozvoji dětského sborového zpěvu v praxi, ale byl také tvůrcem výukové metody intonace a dále autorem mnoha odborných publikací.

V předložené bakalářské práci si kladu za cíl zhodnotit, jak už název práce napovídá, „Odkaz Františka Lýska v současnosti“. Tímto odkazem rozumím především aktivity spojené se jménem Františka Lýska – jedná se v první řadě o činnost Nadačního fondu Františka Lýska - například pořádání kulturně – vzdělávacích akcí, koncertů, podíl na událostech jako festival Poodří Františka Lýska, udělování Ceny Františka Lýska apod. Životem a částí Lýskova odkazu se zabývá bakalářská práce Hany Holáňové z roku 2008¹ a odkazy na jeho vědeckovýzkumnou činnost lze najít i v jiných absolventských pracích.

Je nutno zmínit, že odkaz Františka Lýska byl patrný již za jeho života – zde lze připomenout „Malou kroniku dětských sborů Františka Lýska“ z roku 1960 uspořádanou Přemyslem Novákem, či sborník k pětadesátým narozeninám vydaný Pedagogickou fakultou Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v roce 1969. Kompletní bibliografii – tedy součást odkazu Františka Lýska - pak lze nalézt v díle Ludmily Sedlákové *Národní umělec prof. PhDr. František Lýsek, DrSc. Bibliografie*.² Nutno

---

¹ Holáňová, H.: Osobnost Františka Lýska a nositelé jeho odkazu. Masarykova univerzita, Brno, 2008.

² Sedláková, L.: Národní umělec prof. PhDr. František Lýsek, DrSc. Bibliografie. Brno, Státní pedagogická knihovna, 1976.

také zmínit sborníky vydané krátce po Lýskově smrti. Patří sem *Sborník Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně k sedmdesátým pátým narozeninám prof. F. Lýska* z roku 1979 a *Sborník k nedožitým 80. narozeninám národního umělce F. Lýska* vydaný v roce 1984.

Práce je rozdělena do dvou částí. V první je stručně shrnut život a dílo Františka Lýska. Druhá část se zabývá současným odkazem Františka Lýska, jehož hlavním nositelem je Lýskův nadační fond založený bývalými členy Lýskových sborů. Fond pořádá své vlastní akce (besedy, semináře, koncerty) a spolupodílí se na jiných akcích připomínajících dílo Františka Lýska, k nimž patří zejména Cena Františka Lýska, festival Poodří Františka Lýska, Mezinárodní festival dětských pěveckých sborů z roku 2004, slavnostní připomínkové akce – odhalení busty, předání pamětní medaile.

V první části práce čerpám především z autobiografie Františka Lýska a dále z textů sborníků věnovaných Lýskovu odkazu, on-line verze Českého slovníku osob a institucí a dalších publikací. Ve druhé části věnované současnému odkazu čerpám v kapitole Cena Františka Lýska převážně z internetových zdrojů. Jedná se o stránky českých dětských sborů vedených laureáty Ceny, které jsou vhodným zdrojem aktuálních informací o jejich činnosti. Programy festivalu Poodří Františka Lýska pak čerpám především z regionálního časopisu Poodří a dále pak z oficiálních internetových stránek festivalu. Neocenitelným zdrojem při psaní práce bylo CD vydané k příležitosti 15. výročí založení Lýskova nadačního fondu poskytnuté dcerou Františka Lýska doc. Květuší Lepilovou, které obsahovalo jinak hůře dostupné informace o akcích nadačního fondu. V rámci kapitoly zabývající se Mezinárodním festivalem dětských pěveckých sborů jsem uskutečnila rozhovor s jeho ředitelem Františkem Pospíšilem.

Práce obsahuje také 15 stran příloh. Jedná se o fotografie, seznam gramofonových nahrávek, televizních a rozhlasových pořadů Lýskových sborů, a přebaly vybraných publikací. K práci je přiloženo CD obsahující průřez tvorbou sborů Františka Lýska v letech 1929 – 1977.

1. ŽIVOTOPIS

„Ve zpěvu našich dětí je nejkrásnější hlas domova.

A dotýká se srdce každého z nás.“

František Lýsek se narodil 2. května 1904 v Proskovicích u Ostravy jako poslední z deseti dětí Marie Lýskové (rozené Paličkové) a Ludvíka Lýska. Otec pocházel z Krmelína, kde pracoval na službě u sedláka, poté se stal hutníkem ve Vítkovicích a po těžkém onemocnění vykonával práci nádeníka. Matka Marie Lýsková byla již od svých osmi let na službě u sedláků.

Své první hudební zkušenosti získal František Lýsek od rodičů – působili jako lidoví zpěváci a vedli zpěv o svatbách a křtinách. Ve svých šesti letech začal František hrát na housle pod vedením svého bratra Václava. Do první třídy začal chodit na základní školu v Proskovicích, kde dostal svá první herecká sóla v několika školních divadelních hrách. Rodiče mu umožnili další vzdělání v měšťanské škole v Zábřehu nad Odrou a od roku 1912 zpíval ve školním chlapeckém sboru vedeným učitelem F. Benišem. Roku 1919 se stal studentem Státního učitelského ústavu ve Slezské Ostravě. Hudebním předmětům zde vyučovali profesor Rudolf Wunsch (1880–1955) a Edvard Rund (1879–1931). Během studia na slezsko-ostravském ústavu učil 12 proskovských chlapců hře na housle a roku 1923³ jako jediný ze všech žáků z ročníku odmaturoval s vyznamenáním. Po maturitě získal učitelské místo ve Staré Bělé, kde na sebe rázem upozornil nevšedním způsobem vyučování a zavedením žákovské samosprávy. Zmíněné nevšední vedení výuky představovalo

---

³ Lýsek, F.: Život s dětským zpěvem. Profil, Ostrava, 1990, s. 18.

především nahrazení tradiční modlitby před zahájením výuky za zpěv.⁴ Vedle školní výuky začal Lýsek organizovat svůj první dětský pěvecký sbor právě ve Staré Bělé. Kromě této aktivity zpíval v ostravském sokolském sboru a vedl mužský sokolský sbor v Proskovicích. Nutno podotknout, že Lýsek, jak sám uvádí ve svém životopise, své učitelské aktivity propojoval s prací ve sborech: „...ze svých žáků houslistů jsem si vypracovával dechovou i smyčcovou kapelu.“⁵

Nejvíce energie však věnoval svému dětskému sboru ve Staré Bělé, jenž se skládal hned ze tří tříd. S tímto sborem absolvoval na 42 vystoupení. Z repertoáru lze uvést Smetanovy a Foersterovy sbory a dále, což je mimo jiné pro Lýskovu budoucí kariéru charakteristické, vlastní úpravy lidových písní. Své nadšení pro učitelské povolání komentuje: „*Krásou učitelské práce je i v nových, stále nových dětských tvářích, které do školy přicházejí, smutek ve stálém opakování téhož učiva. Aby to byla radost, musí se přemýšlet, zdokonalovat...*“⁶ V tomto období složil zkoušky učitelské způsobilosti pro obecné školy a v roce 1925 obrátil svou pozornost ke studiu houslové hry a sborového zpěvu na brněnské konzervatoři,⁷ kam však nebyl přijat a získal následně místo učitele v Ostravě-Mariánských Horách a poté, v roce 1927, v dívčí škole v Moravské Ostravě (obě lokality jsou dnes městskými částmi Ostravy). Zde se věnoval studiu houslové hry u profesora *Julia Remeše*, harmonie a forem u profesora *Rudolfa Wünsche* a dále se sám vzdělával v oblasti intonace a dějin. Pokračoval i ve sborové činnosti a na dívčím gymnáziu sestavil vícehlasý sbor, s nímž vystupoval na několika akademiích. V krátkém sledu absolvoval jak státní zkoušky z matematiky, deskriptivy a kreslení, tak státní zkoušky z houslové hry a

---

⁴ Ačkoliv výnosy z listopadu 1918 a dále května 1919 zrušilo ministerstvo školství povinnost veškerých náboženských úkonů ve školách, byly modlitby povoleny jako dobrovolné a zvláště ve venkovských oblastech se nadále praktikovaly.

⁵ Lýsek, F.: Život s dětským zpěvem, s. 19.

⁶ Tamtéž, s. 19.

⁷ Tamtéž, s. 19.

sborového zpěvu pro měšťanské školy a získal tak plnou učitelskou kvalifikaci pro první a druhý stupeň škol.

V roce 1929, z důvodu přebytku učitelů, byl Lýsek přeložen do menšinové školy v Jistebníku nad Odrou, kde dostal na starost výuku hudební výchovy v první a druhé třídě a roku 1932 se zde také oženil s Ludmilou Košťálovou. O rok později se pak manželům Lýskovým narodila dcera Květuše⁸ a v roce 1934 pak syn Lumír⁹. Z vlastního popudu začal Lýsek svěřené žáky v Jistebníku dvakrát týdně učit sborovému zpěvu a tím dal základ Jistebnickým zpěváčkům.

1.1 Jistebničtí zpěváčci (1929 – 1938)

Zpěváčci znamenali přelom nejen v kariéře Lýska samotného, ale v oblasti dětských sborů u nás vůbec, jelikož se jednalo o první školní dětský pěvecký sbor v Československu, který samostatně koncertně vystupoval. První veřejné vystoupení sboru se datuje k 28. říjnu roku 1929.¹⁰ Poté, co sbor sklidil značný ohlas po vystoupeních v rozhlasovém vysílání (poprvé 3. března 1931), byl Lýsek obviněn ze strany ministerstva školství z držení dětí ve škole. Situaci uvedl na pravou míru dekret ministerstva z roku 1933 zakládající sbor jako oficiální zájmový kroužek - první svého druhu. Uznání se zpěváčkům a Františku Lýskovi dostalo také od prezidenta Masaryka, který se setkal se sborem na Pražském hradě v prosinci 1933.

---

⁸ Květuše Lepilová-Lýsková (1933) vystudovala Brněnskou konzervatoř, následně bohemistiku-rusistiku na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity a poté získala tituly PhDr. a CSc. na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a v roce 1983 titul docentky na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Kromě pedagogického působení na Univerzitě Karlově v Praze a Univerzitě Palackého v Olomouci, vyučovala na zlínském gymnáziu a je také autorkou několika naučných knih.

⁹ Lumír Lýsek (1934) vystudoval Slovenskou technickou univerzitu v Bratislavě, dále studoval na Akademii Výtvarných umění v Praze. Na Slovenské technické univerzitě dále působil jako vedoucí Katedry architektonického projektování a designu a od roku 1990 jako vedoucí Katedry konstrukčně-technických disciplín. Kromě dráhy pedagoga působil jako architekt jak v Československu, tak v devadesátých letech v Itálii.

¹⁰ Sbor absolvoval celkem 134 vystoupení a v repertoáru zazněly mimo jiné skladby od B. Smetany, A. Dvořáka, J. B. Foerstra, J. Schreibera, A. Háby a dalších.

Ke zlepšení pověsti sboru také značnou měrou napomohla kladná odezva ze strany veřejnosti i učitelské obce (a to nejen české, ale také rakouské),¹¹ pro kterou se Jistebničtí zpěváci stali inspirací v zakládání obdobných sborů a také způsobu jejich vedení.¹² Právě vystoupení v rozhlasových vysíláních stála za rostoucím věhlasem Jistebnických zpěváčků a dalším šířením dětských sborů: „*Vždyť na 329 učitelů po poslechu Jistebnických v rozhlase ohlásilo, že si podobný dětský sbor sestaví také.*“¹³ Sbor dále natočil v roce 1935 dokumentární film *Melodie Beskyd*, vystoupil v roce 1936 na Mezinárodním hudebním kongresu v Praze a Vídni – Jistebničtí zpěváci tak byli druhým československým dětským sborem vystupujícím v zahraničí.¹⁴ Dále pak nahrál dvě gramofonové desky s úpravami lidových písní.¹⁵

I přes rostoucí věhlas a lukrativní nabídku práce v Českém rozhlase zahrnující dvojnásobek učitelského platu,¹⁶ zůstal Lýsek v Jistebníku. Zároveň si přivydělával poskytováním soukromých hodin hry na housle a prací v Brněnském rozhlase, kde zaznamenal v roce 1937 úspěch s jedinečným pokusem. Do studia pozval několik svých žáků ze sboru, s nimiž v přímém rozhlasovém vysílání nacvičil z listu novou lidovou píseň pro 3-4 hlasy, jejíž název se jak žáci, tak František Lýsek dozvěděli až těsně před vysláním.¹⁷ Tímto pokusem chtěl Lýsek dokázat intonační vyspělost svých svěřenců, kteří byli schopni zazpívat píseň přímo z not. Výsledek popisuje následovně: „*Vítězství! V hlase reportéra a hudebního odborníka je naprosté uznání:*

---

¹¹ Do Rakouska, konkrétně do Vídně, cestoval sbor mezi lety 1935 a 1937, kde rakouská kritika srovnávala Jistebnické zpěváčky s Vídeňským chlapeckým sborem. Za pozornost stojí dále fakt, že si sbor tyto cesty platil zcela sám z peněz vydělaných v rozhlasových vystoupeních.

¹² Lýsek, F.: *Život s dětským zpěvem*, s. 24.

¹³ Tamtéž, s. 24.

¹⁴ Prvním českým dětským sborem vystupujícím v zahraničí byli „Bakulovi zpěváci“, kteří vystoupili v roce 1922 v USA, časem se však z tohoto dětského sboru stal sbor smíšený.

¹⁵ Lepilová, K.: *Od Jistebnických zpěváčků (1929 – 1938) k „České hudbě 2004“ a 100. výročí narození sbormistra Prof. PhDr. Františka Lýska, DrSc.* in *Česká hudba 2004*, Divadelní ústav, Praha 2004, s. 97.

¹⁶ Lýsek, F.: *Život s dětským zpěvem*, s. 26.

¹⁷ Jednalo se o lidovou píseň *Komáři se ženili* v úpravě Josefa Blažka pro 3 – 4 dětské hlasy.

*děti, radujte se, dokázaly jste, že dokonale připravený zpěv není dřina, ale radost.*¹⁸

Spolu se sborovou činností pokračoval ve sbírání lidových písní a jejich úpravách, které vydal v roce 1937 pod názvem Pomněnky.

Soukromý život byl však pravým opakem toho profesního – v roce 1937 zemřel Lýskův otec a neustále se zhoršující politická situace znamenala pro oblast pohraničí značnou nejistotu. Vyvrcholením napjatých vztahů na mezinárodním poli byla anexe československého pohraničí nacistickým Německem. Do této oblasti spadal také Jistebník a Lýsek byl nucen evakuovat svou rodinu k příbuzným do Mariánských hor. Následkem okupace zanikli Jistebničtí zpěváčci¹⁹ a Lýsek musel požádat o přeložení na jinou školu – žádal o Brno nebo Zlín a byl následně přeložen k 1. 12. 1938 brněnskou zemskou školní radou do Otrokovic - Bahňáku ve zlínském okrese. Těsně před zavřením škol stihnul Lýsek vykonat státní zkoušku ze hry na klavír a sborového zpěvu na brněnské konzervatoři – další studium v Protektorátu Čechy a Morava mu však zůstávalo odepřeno.²⁰

1.2 Dětský sbor z Bat'ova (1938 – 1945)

I přes změnu působiště zůstal Lýsek činným ve své pedagogické profesi a shromažďoval lašské lidové písně, jež vydal v roce 1941 ve sbírce „Pampelišky“. Prostředí pokusné školy umožnilo Lýskovi provádění pedagogických experimentů a systematický výzkum hudebnosti a zpěvnosti svěřených žáků – zde hledal optimální metody výuky. V rámci experimentů vytvářel Lýsek speciální pomůcky pro žáky – například lakování notové osnovy přímo na lavice. „*Děti zpívaly a ukazovaly zpívané*

---

¹⁸Tamtéž, s. 27.

¹⁹ Sbor byl po konci války obnoven již v roce 1945 jako Jistebnický dětský sbor pod vedením Jaromíra Chvostka a fungoval do roku 1951, kdy sbormistr Chvostek odešel do Staré Vsi nad Ondřejnicí.

²⁰ Druhou část státní zkoušky ze hry na klavír pak složil po konci války v roce 1946.

noty. *Sluchový a zrakový názor se pevněji spojoval.*²¹ Výsledné záznamy mu později posloužily při psaní teoretických studií na toto téma (viz níže).²² Mimo knižní činnost založil také otrokovický dětský sbor vystupující od vánoc 1938 (tedy tři týdny od Lýskova příchodu na školu). Problémy jej však stíhaly i zde – kvůli udání byl vyslýchán zlínským gestapem. Z důvodů okupace měl dětský sbor značně omezené pole působnosti – povětšinou koncertoval pouze v okolí Otrokovic. Činnost sboru neomezovali pouze okupanti, ale také firma Baťa, která zakázala v roce 1942 vystoupení s odůvodněním, že „...děti by si zvykly na pódium a znechutily by si dobrý poměr k práci v továrně.“²³ I přes zmíněné překážky absolvoval sbor 41 koncertů, nahrál jednu gramofonovou desku, a také několikrát vystoupil v rozhlasovém vysílání.

Lýsek dále vedl mužský pěvecký sbor Moravan a řídil malý symfonický orchestr. Sepětí s otrokovickým hudebním a kulturním životem se projevilo po osvobození, když Lýsek přednesl spolu s dětským sborem československou státní hymnu na balkóně otrokovického Společenského domu.²⁴

1.3 Brněnský dětský sbor (1945 – 1977)

Po válce se Lýsek dočkal přeložení do Brna, o které usiloval již před okupací. Na nové škole v Kotlářské ulici založil svůj již pátý dětský sbor – Brněnský dětský sbor, který nadále zůstával čistě zájmovým kroužkem a jak Lýsek uvádí, právě nadšení a zájem nahrazovaly občasné nedostatky ve zpěvu či hudebním sluchu. I zde se projevilo Lýskovo sbormistrovské nadání pro vedení, když již v roce 1947 zvítězil se svými svěřenci v soutěži Dorostu Červeného kříže.

---

²¹ Burešová, A.: František Lýsek – průsečík české kantorské tradice a moderní sborové interpretace, in: *Česká hudba 2004*, Divadelní ústav, Praha 2004, s. 81.

²² Své výzkumy konzultoval s Janem Rackem (pozdějším profesorem na brněnské univerzitě) a Janem Šoupalem – dirigentem Pěveckého sdružení moravských učitelů.

²³ Lýsek, F.: *Život s dětským zpěvem*, s. 51.

²⁴ Dětský sbor z Baťova ukončil svou činnost krátce po válce – 30. června 1945.

V roce 1950 složil zkoušky opravňující učít na druhém stupni škol a gymnáziích. Nevzdal se ani studia na univerzitě v Brně, které byl nucen přerušit v době okupace, avšak z dříve studovaných oborů pokračoval pouze v psychologii. Nadále také sbíral lašské lidové písně a roku 1950 předal 1250 písní Státnímu ústavu pro lidovou píseň v Brně. Odlišný počet odevzdaných písní však lze nalézt v článku Marty Toncrové „František Lýsek a lidová píseň“, kde uvádí 1271 odevzdaných písní.²⁵ Znovu se ujal práce v Brněnském rozhlasu a v pořadu „Zpívejte s námi!“ navázal na výše zmíněný experiment uskutečněný s Jistebnickými zpěváčky, kdy do studia pozval neznámé posluchače, kteří poté zpívali lidové písně.²⁶

Na konci čtyřicátých let zaznamenal kariérní vzestup - působil jako externí učitel na konzervatoři v Brně a nově vzniklé Janáčkově akademii múzických umění (v této době složil doktorát z filozofie) a od roku 1950 působil jako pedagog na katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně. Zároveň prohluboval i své vzdělání – získal tak vědecko – pedagogické hodnosti docent (1951), profesor (1962). Svě místo opustil v roce 1972 a o dva roky později pak získal titul doktor věd o umění DrSc. Spolu s působením na univerzitě rozvíjel Lýsek své předchozí výzkumy zabývající se hudebností mládeže a dále se zaměřoval na teorii výuky hudební výchovy. V roce 1947 vydal Úvod do hudebně výchovné praxe. Další Lýskova díla zabývající se teorií hudební výchovy jsou: Základy hudební nauky (1949), Základní hudební nauky (1952), Hudební nauka (1953), Úvod do hudební výchovy (1956), Dětský sborový zpěv (1958), Cantus choralis infantium (1968) a Metodika hudební výchovy (1972).

V roce 1947 také vydal knihu Hudebnost a její výzkum u mládeže školou povinné. Zpěvem a hudebností mládeže se dále zabýval v dílech: Hudebnost a

---

²⁵ Toncrová, M.: František Lýsek a lidová píseň, in: *Sborník prací Pedagogické fakulty univerzity Palackého, Hudební věda a výchova* 9, Olomouc, 2003, s. 50.

²⁶ Lýsek F.: Život s dětským zpěvem, s. 73.

zpěvnost mládeže ve světle výzkumů (1956), Příprava ke sborovému zpěvu (1957), Intonace a rytmus (1960), Hudební aktivita mládeže (1963), Vokální intonace (1967), Interpretace skladeb dětskými sbory (1972), Problémy pěvecké mutace (1974), Vox liberorum – Dětský hlas, výzkum jeho znaků a vývoje (1976).

V roce 1950 pak vydal příručku pro učitele hudební výchovy „Nápěvková intonace, základy“, v níž podrobně vysvětlil svůj postup při výuce zpěvu. Metodu nápěvkové intonace aktivně propagoval a přednášel o ní učitelům po celém Československu. Pořádal také každoroční kurzy pro učitele na pedagogické fakultě v Brně. Díky této osvětě byla nápěvková (též známá jako Lýskova) metoda zavedena do výuky na základních školách jako jedna z možných forem výuky – v roce 1968 po reformě osnov Ministerstvem školství získali učitelé možnost vybrat tu metodu výuky, kterou považovali za optimální (vedle nápěvkové metody lze zmínit Danielovu metodu, solmizaci, či do té doby nejčastěji používanou a několikrát upravovanou Battkeho metodu).²⁷ Ve stejném roce vyšla již třetí Lýskova sbírka úprav lidových písní Sedmikrásy.²⁸

V letech 1950 až 1972 zaznamenal Brněnský dětský sbor pod Lýskovým vedením značné úspěchy nejen co do domácích ocenění a vystoupení,²⁹ ale také v zahraničí. Za zmínku jistě stojí koncertní turné v Rakousku a Itálii v roce 1957 – jednalo se vůbec o první zahraniční výjezd sboru.³⁰ Následoval koncert na kongresu ve Vídni, dále turné v Sofii a Varně roku 1963, vystoupení v Bad Godesbergu (1965), či turné v Jugoslávii roku 1966 a v Kanadě roku 1969. Celkem v tomto období vystupoval sbor v 55 zahraničních městech a vyhrál také několik

---

²⁷ Metodu nápěvkové intonace však odmítla brněnská konzervatoř z důvodu její malé známosti.

²⁸ Na rozdíl od předešlých sbírek obsahují Sedmikrásy úpravy polských, ukrajinských, ruských, srbských, bulharských a slovenských písní.

²⁹ Sbor vystoupil v roce 1956 v rámci Pražského jara, v roce 1963 obdržel Krajskou cenu Leoše Janáčka a v roce 1967 vyznamenání Za vynikající práci.

³⁰ Kociánová, E.: Národní umělec František Lýsek, in Suldovský, A. (et al.): *Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města*. Profil, Ostrava, 1981, s. 431.

mezinárodních soutěží – například v roce 1958 na soutěži dětských sborů v Německé spolkové republice, dále v roce 1959 ve velšském Llangollenu a v roce 1971 v rámci setkání sborů v Montreux.³¹ Aktivity sboru se neomezovaly pouze na koncertování – mimo rozhlasového vysílání a natáčení gramofonových desek, natočil filmy „Děti a noty“³² (1961), televizní film „Zrod sboru“ (1971) a „Zpěváčci bez křidélek“³³ (1974).

Sám Lýsek získal řadu vyznamenání za svou činnost. Z nejvýznamnějších uvedme členství v Mezinárodní společnosti pro hudební výchovu (1960), jmenování „zasloužilým učitelem“, které proběhlo v roce 1961, Řád práce z roku 1964, Stříbrná medaile Univerzity J. E. Purkyně v roce 1964, Zlatou medaili Univerzity J. E. Purkyně, jež obdržel v roce 1968. Jako první sbormistr získal v roce 1975 titul „národní umělec“.³⁴

Po odchodu z univerzity pokračoval ve vědecké činnosti a dále se věnoval vedení sboru, se kterým oslavil v roce 1973 padesát let své sbormistrovské činnosti. V roce 1975 dirigoval svůj tisící koncert a 1. prosince téhož roku dirigoval své vůbec poslední vystoupení. Zcela unikátním se stal koncert konaný čtyři dny před Lýskovým úmrtím. Sbormistr se jej kvůli špatnému zdravotnímu stavu už nemohl zúčastnit.³⁵ Koncert znamenal nečekaný úspěch, jelikož proběhl bez zásahu dospělé osoby a sbor dokázal bezchybně a precizně zpívat i bez svého sbormistra, což dle kritiky dokazovalo vynikající Lýskovu práci.

František Lýsek byl jeden z nejvýznamnějších sbormistrů dětských sborů své doby a patřil k průkopníkům v tomto oboru. Charakteristickým rysem Lýska jako

---

³¹ Český hudební slovník osob a institucí, heslo František Lýsek, on-line.

³² Film byl oceněn Stříbrnou medailí na festivalu v Benátkách v roce 1964.

³³ Film byl natočen podle stejnojmenné Lýskovy knihy vydané v roce 1971 u příležitosti 25. výročí založení Brněnského dětského sboru.

³⁴ Lepilová K.: 2004, s. 99-100.

³⁵ Vedení sboru během koncertu převzala členka sboru Eva Bílá.

sbormistra bylo pak nadšení, s jakým se svým sborům věnoval ve svém volném čase a bez nároku na odměnu. Sbormistr, pod jehož vedením prošlo na 25 000 žáků a na 11 000 členů pěveckých sborů zemřel 16. ledna 1977 v Brně. Brněnský dětský sbor obdržel jako připomenutí Lýskova pedagogického a uměleckého odkazu v roce 1977 Zlatou desku Supraphonu.³⁶

Se svými sbory dokázal povýšit dětský sborový zpěv na plnohodnotný umělecký žánr schopný interpretovat skladby kladoucí vysoké nároky na dětské zpěváky a zpěvačky. Změnami prošel také repertoár Lýskových sborů – zde lze vidět rostoucí míru profesionalizace, kdy jistebnický a otrokovický sbor zpíval převážně úpravy lidových písní a později písně umělé, zatímco Brněnský dětský sbor se věnoval téměř výhradně umělým skladbám – kantátám a oratoriím, často i cizojazyčným. Podoba repertoáru byla také podmíněna nedostatkem relevantní literatury v období, kdy Lýsek zakládal svůj první sbor – byl tedy nucen čerpat ze školních zpěvníků a žádal skladatele o skladby pro svůj sbor (těmi byli například J. B. Foester, J. Kříčka, V. Petrželka, J. Kvapil, či Z. Blažek).³⁷ Později - s Brněnským dětským sborem mohl využít nabytých zkušeností a se sborem interpretovat také skladby primárně určené pro dospělý sbor, při čemž přihlížel ke specifické mentalitě a fyziologii dětského zpěváka.

Lýsek se stal významnou osobností české dětské sborové tvorby hned v několika oblastech, ve kterých lze na něj dále navazovat. V otázce hudební výchovy a výuky zpěvu zastával názor, že každé dítě se může naučit zpívat alespoň obstojně, pokud výuka začne co nejdříve. Pro výuku zpěvu vypracoval svou vlastní

---

³⁶ Brněnský dětský sbor fungoval po smrti Františka Lýska krátce pod vedením sbormistra Huberta Šindelky, ale krátce na to ukončil svou činnost a část členů sboru přešla v roce 1984 do brněnského sboru Kantiléna, který se tak přejmenoval na Brněnský dětský sbor Kantiléna (od roku 1990 se sbor vrátil k původnímu jménu Kantiléna). (Jakabová, H.: Kantiléna. Bakalářská práce, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity., Brno, 2006. s. 11.)

³⁷ Horák, V.: Repertoár Lýskových dětských sborů, in: *Sborník Pedagogické fakulty University Jana Evangelisty Purkyně k šedesátým pátým narozeninám Františka Lýska*. Universita J. E. Purkyně, Brno, 1969, s. 139.

výše zmíněnou nápěvkovou metodu, jež je aktuální a použitelná dodnes. Otázce dětské zpěvnosti a hudebnosti se věnoval po celou svou akademickou dráhu spolu s problematikou pěvecké mutace (tyto poznatky pak v praxi aplikoval při vedení sboru). Kromě v textu uvedených vědeckých publikací pořádal konference na půdě Pedagogické fakulty v Brně (první se konala v roce 1965 a nesla název „Vokální podnět a reakce žáka“, následovaly konference v letech 1969 a 1971). Z těchto konferencí později spojených názvem „Musica viva in schola“ se stala tradice Pedagogické fakulty trvajících do současnosti – v roce 2010 proběhne již 24. ročník této mezinárodní konference.³⁸ Dále vystupoval na domácích i zahraničních vědeckých konferencích – například v Kodani, Moskvě či Budapešti.

---

³⁸ Internetové stránky konference „Musica viva in schola“, (<http://www.ped.muni.cz/wmus/konference/mviva/default.htm>).

2. LÝSKŮV NADAČNÍ FOND

O dlouhodobém odkazu Františka Lýska a jeho vlivu na svěžené žáky svědčí založení *Nadace Františka Lýska* 29. dubna 1994 z popudu bývalých členů Lýskových dětských sborů. Rok založení nebyl vybrán náhodou - v tomto roce by se František Lýsek dožil devadesáti let. Nadace Františka Lýska byla po třech letech přejmenována na *Lýskův nadační fond*.³⁹ Nadační fond si klade za cíl: „*Získávat prostředky pro rozvoj dětské zpěvnosti a hudebnosti v hudební výchově na základních školách, podporovat další hudebně pedagogickou činnost rozvíjením dětské zpěvnosti a sborově pěvecké aktivity dětí a mládeže školního věku.*“⁴⁰ Mezi další cíle patří snaha o rozvoj hudební kultury - mimo jiné skrze spolupráci s hudebními pedagogy, teoretiky a hudebními kritiky. Společnost reprezentuje tříčlenná správní rada a dále pak patnáct čestných členů spolu s mnoha dalšími spolupracovníky.⁴¹

Aktivity Lýskova nadačního fondu

Aktivity fondu lze rozdělit do několika samostatných kategorií, které jsou podrobně rozvedeny v textu níže. U většiny akcí figuruje Lýskův nadační fond jako jeden z více pořadatelů. Především se jedná o podíl na těchto událostech:

---

³⁹ Ke změně názvu došlo ze změny zákona o nadacích, z níž vyplývá pro nadace povinnost vlastnit finanční prostředky ve výši minimálně 500 000 korun. Zákon o nadacích a nadačních fondech (227/1997 Sb.) vstoupil v platnost v roce 1998.

⁴⁰ „1994 Nadace Františka Lýska (1997 Lýskův nadační fond)“, CD k 15. výročí trvání LNF v Brně (1994-2009).

⁴¹ **Členové správní rady:** Mgr. Yvona Dvořáková, Mgr. Jiří Klecker, doc. PhDr. Květuše Lepilová, CSc.

Čestní členové: Prof. R. Bernatík, Pavel Blatný, prof. PhDr. M. Buček, CSc., prof. PhDr. A. Burešová, CSc, prof. PhDr. J. Burjanek, DrSc., prof. PhDr. C. Kohoutek, CSc., Ing. J. Markvart, doc. L. Mátl, E. Pilarová, A. Rubinková, M. Rybička, akad.sochař, M. Smetáčková, Č. Stašek, prof. PhDr. M. Štědroň, CSc., PhDr. S. Tesař, PhDr. M. Toncrová, prof. Ing. P. Vavřín, DrSc., PhDr. J. Vitásková, Mgr. E. Zámečník.

Spolupradovníci: Renata a Milan Bialasovi, zaměstnanci edičního oddělení Moravského zemského muzea v Brně, Mgr. Hana Horká (Holišová), Mgr. Alžběta Horská, MgA. Jakub Klecker, Prof. Ing. arch. Lumír Lýsek Ph.D., Doc. Drahomíra Míčková, Tomáš Motýl, Ludmila Piknerová, Mgr. Jiřina Pleská, Mgr. Aleš Podařil, František Pospíšil, Ing. arch. Magdalena Říčná, PhDr. Josef Smýkal, Mgr. Ilona Stejskalová-Dočkalová, Mgr. Eva Šeinerová, Ing. Michal Vojkůvka.

1. Cena Františka Lýska udělovaná každoročně od roku 1988 jednomu či více sbormistrům dětských sborů jako uznání za jejich práci.
2. Cyklické semináře a besedy pro širokou i odbornou veřejnost.
3. Pořádání koncertů.
4. Pořádání slavnostních akcí souvisejících s odkazem Františka Lýska.
5. Mezinárodní festival dětských pěveckých sborů v roce 2004.
6. Spolupráce na festivalu Poodří Františka Lýska konaný každoročně od roku 2004.

O aktivitách Lýskova nadačního fondu pravidelně informují například: celostátní časopisy (Hudební rozhledy, Talent), dále také univerzitní časopis Hudební výchova, regionální periodika (Kam v Brně, Zpravodaj Městské části Brno-střed, Poodří apod.) a Český rozhlas studio Brno.

2.1 Cena Františka Lýska

Počátek udělování Ceny Františka Lýska spadá do roku 1988. Podnět k jejímu udělování vznikl v rámci mezinárodního festivalu Svátky písní Olomouc. Tento návrh byl schválen ministerstvem kultury a prvním laureátům byla ocenění předána na zahajovacím koncertu festivalu. O nositeli (či nositelích) rozhoduje Nadace Český hudební fond,⁴² Unie českých pěveckých sborů⁴³ a od roku 1997 se k udělování připojil také Lýskův nadační fond.

Jedná se o nejvyšší ocenění v oblasti dětské sborové tvorby a činnosti podporující dětskou hudební tvořivost. Uděluje se českým sbormistrům za dlouholetou aktivitu či mimořádné úspěchy v této sféře a slouží také jako podpora v další činnosti nominovaných. Od roku 1988 do roku 2008 bylo vyznamenáno celkem 34 osobností.⁴⁴ V následujícím výčtu laureátů jsou uvedeny i sbory, které tyto osobnosti vedly. Z důvodu rozsahu a zaměření práce zde však není uveden kompletní výčet všech sborů vedených laureáty. Jedná se o sbory oceněné v domácích i zahraničních soutěžích a sbory, které podnikly mnohá koncertní turné po evropských zemích, vydaly řadu CD, účinkovaly v televizi a filmech.⁴⁵

Rok 1988

Manželé Milan Uherek (23. 12. 1925 v Bzenci) a **Jiřina Uherková** (17. 2. 1930 ve Vítkovicích – 29. 11. 1989) Milan Uherek krátce vedl sbor řeckých a makedonských studentů, působil jako sbormistr liberecké opery a dále byl

---

⁴² Jedná se o pokračovatele Českého hudebního fondu působícího od roku 1954. Transformace v nadaci podmíněná změnami po roce 1989 byla dokončena v roce 1994.

⁴³ Organizace sdružující pěvecké sbory v celé České republice vznikla v roce 1969.

⁴⁴ Výjimku z těchto nositelů představuje skladatel Otmar Mácha (1922 – 2006), jemuž byla v roce 2002 předána Pamětní medaile k jeho 80. narozeninám.

⁴⁵ Pokud není uvedeno jinak, informace o laureátech jsou čerpány ze Slovníku českých sbormistrů (Z. Stárek, 1982) a z on-line slovníku českých sbormistrů na stránkách České-sbory.cz. (<http://www.ucps.cz>).

sbormistrem Podještědského souboru písní.⁴⁶ V roce 1958 založili manželé Uherkovi v Liberci dětský sbor Severáček, se kterým koncertovali nejen v mnoha evropských zemích, ale také například v USA, Japonsku či Jordánsku. Sbor se pod jejich vedením také pravidelně účastnil prestižních mezinárodních festivalů a soutěží. Vedení Severáčku předal Milan Uherek v roce 1997 Silvii a Petrovi Pálkovým, kteří sbor vedou dodnes, a s nimiž dále spolupracuje jako umělecký poradce. Jiřina Uherková vedla mimo jiné dětský sbor Radost.⁴⁷

Rok 1989

Ivan Sedláček (15. 4. 1932 ve Zvolené) v roce 1956 založil Šlapanický dětský sbor, který se v roce 1967 přejmenoval na Kantilénu – nyní špičkový sbor působící při brněnské filharmonii. Sbor se pod Sedláčkovým vedením účastnil zahraničních soutěží (například v roce 1974 získal první místo z belgického Neerpeltu, roku 1975 zlatou plaketu z jugoslávské Celje, či v roce 1982 první místo v italském Pratu) a podnikl mnoho zahraničních koncertů (Belgie, Rakousko, Spolková republika Německo aj.) V roce 2006 se rozhodl svou činnost ve sboru ukončit a vedení předat Jakubu Kleckerovi a dále působí v rámci sbormistrovských seminářů a jako porotce na národních a mezinárodních soutěžích.

Alois Motýl (3. 9. 1929 v Želechovicích u Zlína) v roce 1962 založil a do roku 1989 vedl Šumperský dětský sbor (dnes Motýli Šumperk).⁴⁸ Spolu se svým synem Tomášem uspořádal v roce 1989 první ročník festivalu Krajina zpěvu, který navázal na již zmíněný festival Svátky písní Olomouc, jenž se po roce 1989 stal pouze mezinárodním soutěžním festivalem. Od roku 1989 do roku 2001 se

---

⁴⁶ Český hudební slovník osob a institucí, on-line, heslo Uherek, Milan.

⁴⁷ Tamtéž, heslo Uherková, Jiřina.

⁴⁸ Internetové stránky dětského sboru Motýli Šumperk. (<http://www.motyli-sumperk.cz>).

uskutečnilo celkem sedm ročníků festivalu Krajina zpěvu, který poté zanikl z důvodu velké časové náročnosti.⁴⁹

Rok 1990

Čestmír Stašek (31. 8. 1926 v Praze) v roce 1945 založil Mostecký dětský sbor, v roce 1949 pak Pražský dětský sbor. Roku 1972 znovuzaložil Dětský pěvecký sbor Československého rozhlasu (který ukončil svou činnost po odchodu sbormistra B. Kulínského do důchodu). Kromě sbormistrovské činnosti se dále věnoval teorii vedení sborů – na toto téma vedl mnohé sbormistrovské semináře a vytvořil také osnovy sborového zpěvu pro LŠU. Za zmínku jistě stojí, že díky svému nepřetržitému vedení Pražského dětského sboru byl Čestmír Stašek v roce 2006 zapsán do Guinnessovy knihy rekordů.

Jaromír Richter (10. 4. 1921 ve Studénce - 5. 5. 1997) od roku 1946 vyučoval na střední škole v Krásném Poli, kde založil sbor Červený květ. V letech 1964 až 1988 vedl Ostravský dětský sbor, v roce 1987 založil a do roku 1989 vedl Ženský pěvecký sbor Duha.⁵⁰ Ostravský dětský sbor slavil úspěchy nejen na domácí scéně, ale také na mezinárodních soutěžích (např. zlaté medaile v Rakousku, Dánsku, Belgii, Itálii, Slovensku). Mimo sborovou činnost také sbíral a vydával slezské lidové písně.

Rok 1991

Jaroslav Dostalík (18. 2. 1928 v Olomouci) v letech 1956 – 1971 vedl dětský sbor Domu pionýrů a mládeže (od roku 1963 Mladost v Brně), v letech 1971 - 1976 Dětské sborové studio při LŠU J. Kvapila v Brně, v letech 1978 – 1984 byl

---

⁴⁹ Sbormistr Alois Motýl, in: Šumperský zpravodaj, 18/2009, s. 6.

⁵⁰ Internetové stránky Ostravského dětského sboru. (<http://www.ostravskydetskysbor.net/>).

sbormistrem smíšeného sboru Rastislav v Blansku, 1984 - 1992 působil v čele dětského sboru Mladost v Praze - Západ. V letech 1992 až 2006 vedl sbor Primavera při ZUŠ Jaroslava Kvapila v Brně.

Jaroslav Cyrus (7. 7. 1921 v Kluku – 23. 12. 2009) v roce 1946 založil a do roku 1985 vedl Jirkovský dětský sbor⁵¹ (sbor opět vedl v letech 2002 až 2006), od roku 1971 do roku 2002 dále vedl Ženský komorní sbor Jirkov (dříve Dívčí KS Jirkov). V letech 1962 – 1982 byl Jirkovský dětský sbor pořadatelem Jirkovské soutěže dětské sborové tvorby, jenž následně pokračoval jako soutěž Jirkov – Olomouc.⁵²

Vladislav Souček (17. 4. 1937 v Praze) v roce 1961 založil a dosud vede Dětský pěvecký sbor Radost Praha při ZUŠ Šimáčkova, se kterým koncertoval ve dvanácti evropských zemích a podnikl dvě turné v Kanadě. V roce 1989 založil a vedl Smíšený pěvecký sbor Gaudium a Dívčí sbor Cesmína.

Rok 1992

František Krahulec (27. 12. 1914 v Novém městě nad Metují – 21. 4. 2000) v roce 1948 založil a do roku 1976 vedl dětský sbor v Krčíně, v roce 1946 obnovil a do roku 1956 stál v čele smíšeného pěveckého sboru Lumír. V roce 1978 založil ženský pěvecký sbor v Novém městě nad Metují, jenž vedl až do roku 2000.

Jiří Chvála (9. 5. 1933 v Moraveči) v letech 1957 až 1972 vedl Český pěvecký sbor (později Pražský filharmonický sbor). Od roku 1959, po smrti Jana Kühna, zastával funkci druhého sbormistra Kühnova dětského sboru – jednoho z

---

⁵¹ Vedení sboru v tomto období převzali Petr Ježil a Lada Bečková.

⁵² Jirkovský dětský sbor ukončil činnost, 18.9.2008, České-sbory.cz, on-line (http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=878).

nejstarších a nejvýznamnějších českých dětských sborů.⁵³ Kühnův dětský sbor řídil po odchodu Markéty Kühnové do důchodu v roce 1967 a absolvoval s ním mnoho zahraničních koncertů (mimo jiné také vystoupení v USA, Japonsku, Singapuru apod.).⁵⁴ V roce 2003 obdržel Jiří Chvála vyznamenání II. stupně za celoživotní pedagogickou činnost a v roce 2009 Cenu Bedřicha Smetany.

Rok 1993

Jiří Štrunc (19. 4. 1931 v Plzni) v letech 1953 až 1965 působil jako sbormistr dívčího pěveckého sboru Mládí při Pedagogické škole Sušice, od roku 1965 doposud vede Karlovarský dívčí sbor při Střední pedagogické škole Karlovy Vary a dále řídí dívčí sbor a Smyčcový orchestr při ZUŠ Karlovy Vary.

Vlastislav Novák (17. 11. 1931 v Říčkách) v letech 1945 až 47 založil a vedl dětský sbor při Obecné škole Ústí nad Orlicí, na který navázal sborem tvořeným ze žáků gymnázia (1947 až 1951). Mezi lety 1950 až 1993 založil vysokoškolský sbor. V roce 1960 založil a do roku 2006 působil jako sbormistr Pardubického dětského sboru (od r. 1971 Iuventus cantans). V letech 1989 až 1995 stál v čele dětského pěveckého sboru Korálek z Přelouče a nejnověji je od roku 2003 dirigentem ženského sboru Continuo z Pardubic.⁵⁵ V roce 1968 byl iniciátorem vzniku pardubického Mezinárodního festivalu akademických sborů „IFAS“, který se od roku 1980 koná každé dva roky a jehož součástí je také soutěž v oblasti folklórní sborové tvorby.

---

⁵³ Sbor obdržel mimo jiné cenu Grand Prix v roce 1998, nahrál celkem 50 CD a pravidelně vystupuje na mezinárodních festivalech a koncertuje v zahraničí – např. Japonsko, Mexiko, Malajsie. (Internetové stránky Kühnova dětského sboru <http://www.kuhnata.cz/>).

⁵⁴ Český hudební slovník osob a institucí, on-line, heslo Chvála, Jiří.

⁵⁵ Internetové stránky ženského sboru Continuo. (<http://www.sbor-continuo.cz/>).

Rok 1994

Václav Štývar (2. 6. 1932 v Ostravě) 1957 až 2005 vedl Pěvecké sdružení Martinů Třinec, v letech 1963 až 2001 Štývarův dětský sbor DDM Třinec, od roku 1967 vede KSS Collegium Frýdek – Místek. Dále v letech 1965 až 1990 stál v čele dívčího sboru Chorus Carmen puellae Třinec, mezi lety 1986 až 2001 vedl komorní ženský sbor Camerata DDM Třinec a konečně v letech 1977 až 1999 řídil dívčí sbor Gymnázia Třinec.

Josef Baierl (19. 2. 1942 v Ondřejovicích) v roce 1969 založil a dosud je sbormistrem Sušického dětského sboru. V roce 1977 založil a dosud vede smíšený sbor Svatobor Sušice, s nímž se zaměřuje především na moderní českou sborovou tvorbu.

Rok 1995

Eva Špriňarová (25. 2. 1937 v Karlových Varech – 30. 12. 1999) v roce 1962 založila dívčí pěvecký sbor Kantiléna v Hradci Králové, ve kterém působila až do své smrti. Dále vedla sbory Radostné mládí (od r. 1973) a od roku 1975 sbor Mars při ZUŠ Habrmanova (od r. 1990 Canzonetta).⁵⁶

Josef Brabenec (25. 6. 1941 ve Strakonících) 1967 až 1973 řídil dětský sbor při ZDŠ Hornická ul., Tachov. V roce 1973 založil a dosud vede Tachovský dětský sbor.⁵⁷

Rok 1996

Jaroslav Keprta (30. 7. 1928 v Bratislavě - 6. 5. 2007) v letech 1950 až 1952 (základní vojenská služba) vedl vojenský sbor, poté řídil sbor Učiliště pracovních

---

⁵⁶ Internetové stránky sboru Kantiléna. (<http://kantilena.wz.cz>).

⁵⁷ Internetové stránky Tachovského dětského sboru. (<http://www.tds.tachov-mesto.cz>).

záloh v Letohradě (1952 až 1956). Od roku 1956 až do své smrti působil jako sbormistr Podorlického dětského pěveckého sboru při ZŠ Jablonná nad Orlicí.

Rok 1997

Zdeňka Součková (27. 12. 1949 v Benešově) mezi lety 1968 až 1974 vedla přípravný sbor Kořata při sboru Radost v Praze, v jehož čele pak stála v letech 1974 až 1976. V roce 1990 založila a dosud působí v pražském chlapeckém sboru Pueri gaudentes. Se svým manželem Vladislavem Součkem se podílí na vedení sborů Radost a Gaudium (viz výše).⁵⁸

Rok 1998

Karel Košárek (3. 9. 1937 ve Zlíně) v letech 1970 až 1973 stál v čele dětského sboru LŠU v Gottwaldově (dnes Zlín), v roce 1974 založil v Holešově dětský sbor Moravské děti, který vedl do roku 1998.

Vlastimil Koblíček (18. 3. 1928 ve Valdicích) založil a v letech 1952 až 1959 vedl dětský pěvecký sbor ZDŠ Třebenice, dále mezi lety 1960 až 1966 řídil dětský sbor Československého rozhlasu Ústí nad Labem. Spolu s manželkou Annou Koblíkovou založil v roce 1966 Ústecký dětský sbor, v jehož čele stojí dodnes.⁵⁹ V akademické sféře se zabývá především problémy hlasového výcviku v období mutace.

---

⁵⁸ Internetové stránky sboru Pueri gaudentes. (<http://www.pueri.cz/>).

⁵⁹ Internetové stránky Ústeckého dětského sboru. (<http://web.hippoware.cz/albis/uds-cz.htm>).

Rok 1999

Vladimír Frühauf (22. 6. 1937 v Lovosicích) v letech 1960 až 1980 vedl Dětský pěvecký sbor Hlásek Litoměřice, dále Komorní sbory Gymnázia J. Jungmanna, Litoměřice (1970-1975). Poté v letech 1975 až 2004 stál v čele Dívčího pěveckého sboru Máj Střední pedagogické školy Litoměřice a konečně od roku 2000 působí jako sbormistr ženského komorního sboru Cantica Bohemica opět z Litoměřic.

Rok 2000

Václav Ptáček (8. 9. 1930 v Novém Jičíně) v letech 1947 až 1948 zastával pozici sbormistra Mužského oktetu RG Nový Jičín, poté působil jako klavírista a asistent sbormistra Lýskova Brněnského dětského sboru (1949 až 1952), poté se od roku 1954 věnoval několika dětským sborům. Nejvýznamnějším z nich se stal dětský sbor Ondrášek v Novém Jičíně, jenž vedl od jeho založení v roce 1967 až do roku 1992.⁶⁰

Rok 2001

Miluše Kleinová (1927) V roce 1986 založila smíšený sbor Nota na gymnáziu Boskovice. Jako profesorka na brněnském Gymnáziu Vídeňská stála v roce 1994 u zrodu soutěže Gymnasia Cnatant, které se účastní především smíšené sbory českých gymnázií. Během svého působení na gymnáziu Vídeňská také vedla školní sbor Mladí madrigalisté.

---

⁶⁰ Internetové stránky dětského sboru Ondrášek. (<http://www.ondraseknj.cz/>).

Rok 2002

Vlastimil Podlena (7. 3. 1932 Horní Bělá) od roku 1954 do roku 1964 působil v dětském sboru při ZŠ Horní Jiřetín, poté dlouhodobě (1964 až 2002) vedl dětský sbor při ZŠ Meziboří (tamtéž vedl přes deset let dívčí pěvecký sbor). V současnosti řídí Pěvecký sbor severomoravských učitelů (od roku 1996).

Rok 2003

Milan Chromík (1945) od roku 1986 řídí Ostravský dětský sbor. Dále se podílí na činnosti Mužského pěveckého sboru Vítkovice a působil také v Pěveckém sdružení moravských učitelů.⁶¹

Jiří Skopal (15. 8. 1947 Velké Losiny) mezi lety 1971 až 1984 stál v čele mohelnického dětského sboru. Od roku 1977 vede dodnes královéhradecký dětský sbor Jitro.⁶² V roce 1982 s manželkou Květoslavou Skopalovou založil chlapecký sbor Boni Pueri, jenž řídil do roku 1996. Sbor do dnešního dne uskutečnil přes 2500 koncertů v Evropě, Asii a Americe. Dále se účastní mezinárodních festivalů a pořádá koncertní turné.

Rok 2004

Josef Zajíček (20. 7. 1961 Nový Jičín) mezi lety 1988 až 1992 působil jako asistent sbormistra sboru Ondrášek Václava Ptáčka (viz výše). Od roku 1992 působí v tomto sboru jako sbormistr.

---

⁶¹ Internetové stránky Ostravského dětského sboru.

⁶² Internetové stránky dětského sboru Jitro. (<http://www.jitro.cz/>).

Rok 2005

Manželé Václav Brádle (24. 1. 1937 Ubislavice) a **Alena Brádlová** (26. 2. 1944 Semily) Václav Brádle založil v roce 1960 svůj první dětský sbor ve Rtyni v Podkrkonoší. Od roku 1967 vedou manželé Brádlovi sbor Jizerka při ZUŠ v Semilech, který Alena Brádlová založila v roce 1964.⁶³

Rok 2006

Tomáš Motýl (27. 11. 1951 Brno) od roku 1989 vede dětský sbor Motýli ze Šumperka, který založil jeho otec Alois Motýl (viz výše).⁶⁴

Rok 2007

Vítězslav Hergesel (14. 2. 1961 Karlovy Vary) v roce 1997 založil a dodnes vede dětský sbor Kvítek při ZUŠ Dačice.⁶⁵

Rok 2008

Jan Štěpánek (29. 1. 1938 Vlčí Doly) v letech 1966 až 1979 vedl Hulínský dětský sbor a poté v letech 1979 až 1983 Kroměřížský dětský sbor. Od roku 1983 až dodnes vede dívčí pěvecký sbor při Střední pedagogické škole Kroměříž.

Ačkoliv jsou oceňováni výhradně sbormistři, je třeba poukázat na důvody vedoucí k jejich nominaci. Impulsem k udělení ceny není „pouhé“ vedení sboru – můžeme zde odlišit jak sbormistry, kteří dosáhli mezinárodního renomé, tak sbormistry koncertující většinou na území České republiky (resp. Československa),

---

⁶³ Brádle, V.: O Jizerce, o studiu, o sobě (3/3). České-sbory.cz. On-line (http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=446).

⁶⁴ Internetové stránky dětského sboru Motýli Šumperk. (<http://www.motyli-sumperk.cz>).

⁶⁵ Internetové stránky dětského sboru Kvítek. (<http://www.kvitek-dacice.wz.cz/>).

avšak věnující se svým sborům s mimořádnou obětavostí a péčí, díky čemuž jsou nezpochybnitelnými kandidáty na Cenu Františka Lýska. Dalším ukazatelem přispívajícím k ohodnocení kandidátů, je jistě doba, po kterou své sbory vedli, což svědčí o vynaloženém úsilí. Především to platí u sbormistrů vedoucích své sbory po několik desetiletí – např. M. Uherek, Č. Stašek či A. Motýl. U mladších sbormistrů působících v čele sborů kratší dobu, lze ocenit především to, že jimi vedené sbory jsou inspirací muzikálností projevu jak pro veřejnost, tak pro ostatní dětské sbory (např. J. Baierl, V. Frühauf či V. Hergesel).

Oceňování mladších sbormistrů je pravděpodobně jedna z možných cest, jak podpořit českou sbormistrovskou činnost, která je i nadále hnána především osobním zápalem sbormistrů schopných udržet i přes nízké financování vysokou kvalitu svěřených sborů. Je však zarážející, že stranou zájmu navrhovatelů ceny zůstávají jiní významní sbormistři jako například Ivana Kleinová, Jakub Martinec, Pavel Horák, Blanka Kulínská či Eva Šeinerová.

2.2 Semináře a besedy

Jednou z již zmíněných aktivit Lýskova nadačního fondu je pořádání seminářů a besed mající za úkol podporu a šíření hudebnosti. Prozatím byly uspořádány tři cykly, z čehož cykly A a B tvořily semináře a cyklus C představoval besedy s osobnostmi reprezentujícími svět hudby.

2.2.1 Cyklus A „Já – hudba – my“

Prvními uskutečněnými semináři byl cyklus Setkání „Já – hudba – my“ mezi lety 1998 – 2002 s podtitulem Osobnosti hudební kultury (garantem zde byla doc. Květuše Lepilová). Cyklus A byl primárně určen pro děti. Ty se setkávaly s hudebními osobnostmi majícími vztah k dětskému sborovému zpěvu (ať už jako bývalí členové sborů, či současní sbormistři apod.). Cílem tohoto cyklu bylo mimo jiné *„Podpora hudebně pedagogické činnosti učitelů v praxi rozvíjením dětské zpěvnosti a hudební aktivity dětí a mládeže školního věku. Inovace postgraduální přípravy učitelů v praxi i pregraduální přípravy univerzitních studentů hudební výchovy za účasti hudební veřejnosti.“*⁶⁶ Každoročně proběhlo tři až pět „setkání“ s vybranou osobností české hudby – jednalo se téměř výhradně o členy Lýskova nadačního fondu, či absolventy Brněnského dětského sboru. Semináře probíhaly formou přednášky a následné diskuse za uvolněné a přátelské atmosféry. O podnětnosti seminářů svědčí množství dotazů a zvědavost zúčastněných dětí.

---

⁶⁶ Anotace projektu „Já – Hudba – My“, internetové stránky Lýskova nadačního fondu. (<http://www.kotlarska.cz/lnf/>).

Rok 1998

V roce 1998 se uskutečnily celkem tři semináře. První proběhl 12. března a hostem byl skladatel *Pavel Blatný*. Druhý seminář z 11. června přivítal brněnského muzikologa *prof. PhDr. Miloše Štědrone, CSc.* a posledním hostem v tomto roce se stal skladatel, dirigent a houslista *Mgr. Evžen Zámečník*.

Rok 1999

Rok 1999 byl na semináře již bohatší – proběhlo celkem pět setkání. Hned prvním hostem byl 14. ledna rektor Vysokého učení technického v Brně *prof. ing. Petr Vavřín, DrSc.* Druhý seminář z 18. března proběhl ve slavnostním duchu, neboť host *prof. PhDr. Ctirad Kohoutek, CSc.*, skladatel a hudební teoretik oslavil své sedmdesáté narozeniny. Třetím hostem byl 6. května sólista opery Národního divadla *Jan Markvart* a hned další host – člen opery Národního divadla v Brně *Jiří Klecker* se zúčastnil semináře 16. září. Posledním hostem tohoto roku se stal sbormistr Pěveckého sdružení moravských učitelů *doc. Lubomír Mátl*.

Rok 2000

V tomto roce navštívili semináře především sbormistři. První host z 20. ledna *Mgr. František Pospíšil* je vedoucím sboru Scholastici Musici při ZŠ P. Křížkovského v Brně. Druhý host – známý český sbormistr a zakladatel sboru Severáček – *Milan Uherek* se zúčastnil semináře 16. března a oslavil zároveň své sedmdesáté narozeniny.

Předsedkyně České hudební společnosti a publicistka *Míla Smetáčková* byla pozvána hned na dva po sobě jdoucí semináře – 11. května a 19. října. Semináře v roce 2000 pak uzavřela 7. prosince sbormistryně znojemského sboru Carmina

Clara *Mgr. Ludmila Piknerová*. Na posledním setkání dále proběhl „Vánoční koncert“ sboru Školka Kapelka⁶⁷ a poté proběhl „slet zpěváčků Brněnského dětského sboru“ k pětapadesátému výročí jeho vzniku.

Rok 2001

Semináře odstartovaly v roce 2001 8. února návštěvou prof. *Rudolfa Bernátka* – pianisty a pedagoga na Ostravské univerzitě. Následoval seminář s hudebním pedagogem *PaeDr. Janem Prchalem*, který zároveň vede dětský sbor Reneta. 18. října přivítal seminář již podruhé skladatele *Pavla Blatného* (seminář nesl název „Soudobá vokální tvorba Pavla Blatného“) – tentokrát k jeho sedmdesátým narozeninám. Na poslední seminář s podtitulem „hudba starých mistrů“ se jako host 7. prosince dostavil dětský sbor Carmina Clara.

Rok 2002

Poslední – sedmnácté setkání z prvního cyklu seminářů a besed pořádaných Lýskovým nadačním fondem se uskutečnilo 7. března 2002 k příležitosti šedesátých narozenin *prof. PhDr. Miloše Štědroňe, CSc.* a neslo název „Hudba – můj svět“.

2.2.2 Cyklus B „Děti potřebují hudbu a zpěv – Ve sbormistrovské dílně“

Po skončení prvního cyklu, navázal Nadační fond plynule cyklem druhým, který tentokrát nesl název „Děti potřebují hudbu a zpěv – Ve sbormistrovské dílně“, jehož garantem se stala *prof. PhDr. Alena Burešová, CSc.* Cyklus B probíhal v letech 2002 – 2004, kdy se uskutečnilo celkem osm seminářů. V rámci cyklu probíhaly také

---

⁶⁷ Dětský sbor Školka Kapelka působí při ZŠ Kotlářská 4 v Brně pod vedením předsedkyně Lýskova nadačního fondu *Mgr. Yvony Dvořákové*.

názorné ukázky dětského sborového zpěvu a jeho nácvičku. Jako zajímavost lze uvést, že publikum cyklu B tvořily výhradně ženy – sbormistryně a učitelky.

Rok 2002

Hned první setkání sbormistrů v lednu 2002 bylo koncipováno jako koncertní pocta zakladateli Brněnského dětského sboru a odehrálo se v prostorách Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Večer nesl název „Zpěváčci sbormistru Františku Lýskovi“. Účinkovali zde absolventi Brněnského dětského sboru, čestní členové a spolupracovníci Lýskova nadačního fondu spolu s brněnskými dětskými sbory Scholastici musici a Školka Kapelka a znojemským sborem Carmina Clara.

Na rozdíl od prvního cyklu se nesl cyklus „Ve sbormistrovské dílně“ zčásti ve více teoretickém duchu – probírána byla témata jako hudební psychologie v rámci dubnového semináře pod názvem „Sbor a sbormistr – to je symbióza. Pravý sborově pěvecký projev.“ Jako hosté vystoupili *prof. PhDr. A. Burešová a doc. Lubomír Mátl, CSc.*

Následoval říjnový „Alternativy metodiky hudební výchovy. Kulatý stůl a praktické činnosti“. Vystoupili zde *PaedDr. Anna Velanová a PaedDr. Jan Prchal.*

Poslední seminář v roce 2002 se konal v listopadu a nesl název „Keyboard v hudební výchově (3. kurz muzitroniky)“ a hosty zde byli *Mgr. Y. Dvořáková a PaedDr. František Havelka, Ph.D.*

Rok 2003

V roce 2003 proběhly celkem dva semináře. První – březnový – „Mutace ve sboru a hlasová výchova. Pueri gaudentes nacvičují“ za účasti sbormistryně sboru Z. *Součkové* a profesorky sólového zpěvu *doc. D. Míčkové* z Ostravské univerzity.

Druhý seminář s názvem „Intonace – základ hudebně estetického zážitku“ se konal v září za účasti dětského sboru Ondrášek z Nového Jičína (sborm. J. Zajíček).

Rok 2004

V tomto roce se odehrály dvě akce, které uzavřely cyklus seminářů a které byly už těsně spojeny s Františkem Lýskem a Nadačním fondem. První z nich byla oslava stého výročí od narození Františka Lýska a druhou desáté výročí vzniku Lýskova nadačního fondu.

2.2.3 Cyklus C - Besedy

V letech 2006 – 2007 se odehrál cyklus hudebně – vzdělávacích besed pod názvem „Hudební talenty známé a dosud méně známé“. Tohoto cyklu se zúčastňovali osobnosti s bohatým rodinným hudebním zázemím. Besedy byly koncipovány jako představení nových talentů v Domě pánů z Kunštátu v Brně, kdy každého mladého účastníka představil jeho „patron“ – většinou bývalý člen Brněnského dětského sboru, nebo spolupracovník Františka Lýska.⁶⁸ Garantem večerů pak byly *Mgr. Y. Dvořáková* a *doc. Květuše Lepilová* (která večery také provázela slovem).

Úvodní večer se konal 3. ledna 2006 – tedy v měsíci, kdy uběhlo již 60. let od založení Brněnského dětského sboru. Zúčastnili se jej členové opery Národního divadla Brno *Mgr. J. Klecker* (absolvent Brněnského dětského sboru) a *MgA. Y. Jurčíková* (absolventka dětského sboru Motýli), na klavír pak oba sólisty doprovodila *J. Zejdová*. „Dětskou“ část vystupujících pak reprezentoval sbor Školka Kapelka ze ZŠ Kotlářská pod vedením *Mgr. Y. Dvořákové*.

---

⁶⁸ „Hudební talenty známé a dosud méně známé“, CD k 15. výročí vzniku Lýskova nadačního Fondu.

6. března 2006 - „Cimbál a můj svět“

Cyklus pokračoval ve folklorním žánru pod názvem „Cimbál a můj svět“, kdy vystoupil žák 9. třídy ZŠ Kotlářská *Andrej Estefániy*. V druhé části večera účinkovali členové Lašského souboru písní a tanců Ondřejnica pod vedením *Mgr. Marie Matějové*, kteří přednesli písně z Lýskovy sbírky Lašské lidové písně.

2. května 2006 – Dirigent - hudební režisér. Klavírní trio a sólisté.

Tento večer vystoupili v první části studenti gymnázia P. Křížkovského v Brně a poté následovalo vystoupení a diskuse s dirigentem a hudebním režisérem *Alešem Podařilem*.

3. května 2006 - Čtyřruční klavír

Tento večer proběhl ve slavnostním duchu – skladatel *Pavel Blatný* oslavil své 75. narozeniny. Gratulace proběhla klavírní formou od žaček ZŠ Kotlářská ul. večera se dále zúčastnili hosté Pavla Blatného – duo *Bialasových* s programem.

6. prosince 2006 - Vánoční hudba

Poslední besedou v roce 2006 se stalo předvánoční vystoupení sborů Školka Kapelka a Cappella Polyphonica Salesiana z Brna (sborm. *Mgr. J. Pleská*). Zároveň vystoupil varhaník *V. Bártek*. V další části se besedy zúčastnil sbormistr Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK *Václav Smetáček*.

14. května 2007 - Z rodinné hudební dílny

Poslední – sedmá beseda představila návštěvníkům uměleckou rodinu Horkých. *Mg.A Hanu Horkou* (dříve Holišovou), jejího manžela *Jiřího Horkého* a

jejich dcery *Hanu Holišovou* a *Michaelu Horkou*. Celá rodina působí na televizní a divadelní scéně.

Tři cykly besed a seminářů dokázaly přesvědčivě provázat dvě poslání Lýskova nadačního fondu – tedy nejen podporu české sbormistrovské a sborové činnosti, ale také připomínání odkazu Františka Lýska. Zároveň zde fond dokázal zúročit své široké personální zázemí při zvaní hostů a zajištění široké škály probíraných témat. Dokázal tak, že téma dětských sborů a osobnost Františka Lýska mají stále co nabídnout jak odborné, tak široké veřejnosti.

2.3 Mezinárodní festival dětských pěveckých sborů – Česká hudba 2004

V roce 2004 uběhlo sto let od narození Františka Lýska. K této události, spojené s rokem 2004 jako „rokem české hudby“, založili členové Brněnského dětského sboru občanské sdružení „Společnost Františka Lýska“, která měla jediný úkol⁶⁹ – přichystat Mezinárodní festival dětských sborů, jenž by nejen připomenul osobnost a dílo Františka Lýska, ale zároveň zvýšil mezinárodní povědomí o české kultuře a v neposlední řadě podpořil činnost hudebních skladatelů, dirigentů a teoretiků. Ředitelem celé akce se stal bývalý zpěvák a zakladatel Základní umělecké školy P. Křížkovského a Gymnázia P. Křížkovského, František Pospíšil. Jak Pospíšil uvádí, celá akce vznikla zcela spontánně: „*Byl to nápad, který vyšel úplně od srdce...*“⁷⁰ Nutno také podotknout, že veškeré propagační materiály použité v rámci celé akce byly vyrobeny svépomocí pořadatelů bez oslovení profesionální agentury. Festival se odehrál pod záštitou tehdejšího ministra kultury Pavla Dostála, primátora města Brna Petra Duchoně, a mezinárodní organizace UNESCO.

Festival proběhl v celkem jedenácti českých městech⁷¹ ve dnech 15. – 19. 6. za účasti mnoha českých i zahraničních dětských sborů. Českou sborovou scénu zastupovaly sbory: chlapecký sbor Bonifantes (Pardubice), Boni discipuli (Brno), Comenius (Uherský Brod), smíšený sbor Cordia (Telč), Iuvenes Laeti (Brno), Ostravský dětský sbor (Ostrava), Jitro (Hradec Králové), Kantiléna (Brno), Severáček (Liberec), Kühnův dětský sbor (Praha), Motýli (Šumperk), Pražský dětský sbor (Praha), Primavera (Brno), Školka – Kapelka (Brno), Ptáčci (Brno), Rosa (Brno), Scholastici musici (Brno), Slunko (Třebíč) a Českolipský dětský sbor. Zahraniční země reprezentovaly tělesa jako ruský Dětský sbor televize a rozhlasu

⁶⁹ Ačkoliv Společnost Františka Lýska po skončení festivalu nezanikla, zůstává tato akce prozatím jedinou a není zcela jasné, jakým směrem (a zda vůbec) se bude dále ubírat.

⁷⁰ Rozhovor s Františkem Pospíšilem, 24. 2. 2010, Brno.

⁷¹ Konkrétně v Brně, Praze, Ostravě, Liberci, Hradci Králové, Pardubicích, Telči, Třebíči, Slavkově u Brna, Uherském brodu, Šumperku.

Petrohrad, bulharský Dětský sbor Bulharského národního rozhlasu (Sofia), slovenský Bratislavský dětský sbor či polský sbor Akord (Poznaň).

Festival se neomezoval pouze na vystoupení již zmíněných dětských sborů. Součástí celé akce bylo také jednodenní Mezinárodní symposium na téma: „Horizonty dětského pěveckého umění v evropském dialogu – Tvůrčí sbormistrovská dílna“ na půdě Masarykovy univerzity. Symposium dalo festivalu druhý, teoretický rozměr. Příspěvky hodnotící nejen Lýskovu teoretickou tvorbu, ale celou oblast teorie sborového zpěvu, přednesli jak členové Lýskova nadačního fondu (prof., PhDr. A. Burešová, CSc., prof. PhDr. M. Štědroň CSc., prof. PhDr. R. Pečman DrSc., P. Blatný, Prof. PhDr. Ctirad Kohoutek, CSc.) a dále J. Macková, M. Smetáčková, prof. Č. Stašek, doc. E. Šarayová, prof. H. Nedjakov, prof. S. Gribkov, A. Motýl.⁷² Referáty prezentované na sympoziu se pak staly součástí komplexnějšího výstupu – sborníku *Musica viva in schola XIX*, jenž obsahoval spolu s příspěvky věnující se Františku Lýskovi také referáty ze stejnojmenné konference věnující se hudební pedagogice.

Symbolickou tečku za celým festivalem pak představoval koncert bývalých členů Brněnského dětského sboru, po němž následoval „Slet zpěváčků Lýskových sborů“, kterého se zúčastnili jak členové Brněnského dětského sboru, tak pět zpěvaček sboru z Bařova a dokonce i bývalí Jistebničtí zpěváčci.

Na setkání po koncertě vzpomíná Květuše Lepilová: „*Ve foyeru Besedního domu až do půlnoci stáli kolem klavíru s bustou F. Lýska věnovanou jim akademickým sochařem M. Rybičkou, a vzpomínali za zpěvu skladeb, zpívaných před mnoha lety...*“⁷³ Právě způsob, jakým slet zpěváčků probíhal – tedy zpěvem písní z obsáhlého repertoáru (žádnou píseň nemuseli zpěváčci opakovat dvakrát) za

⁷² Lepilová K.: Česká hudba 2004 – 100. výročí narození sbormistra Františka Lýska, in *Musica viva in schola XIX*. Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta. Brno, 2005. s. 262 - 264.

⁷³ Tamtéž, s. 263.

uvolněné atmosféry je živoucím důkazem o odkazu Františka Lýska, na něhož bývalí svěřenci vzpomínají dodnes s velkým nadšením. To potvrzuje také ředitel festivalu F. Pospíšil, když vzpomíná na Františka Lýska: *„Zážitků mám mnoho, ale všichni na Lýska vzpomínají jako na krásná léta strávená s hudbou ... přivedl mě k vnímání hudby, rozpoznání kvality hudby...“*⁷⁴

---

⁷⁴ Rozhovor s Františkem Pospíšilem.

2.4 Festival Poodří Františka Lýska⁷⁵

Pokračováním oslav stého výročí narození Františka Lýska a navázáním na Mezinárodní festival dětských sborů se stal Festival Poodří Františka Lýska. Jedná se o významnou kulturní událost v rámci severní Moravy s již se šestiletou tradicí, které se pravidelně účastní také političtí představitelé regionu. Festival se každoročně odehrává ve třech „Lýskových“ obcích – tedy v těch, která jsou svázána se životem, působením a odkazem Františka Lýska. Jedná se o Proskovice – tedy Lýskovu rodnou obec, Jistebník – místo vzniku Jistebnických zpěváčků a Starou Ves nad Ondřejnicí, která je sídlem Lašského souboru písní a tanců Ondřejnica, který ve svém repertoáru nabízí z velké části lidové písně v Lýskově úpravě. V rámci třetího ročníku festivalu se počet pořádajících měst rozšířil na čtyři, když se přidala ZUŠ Viléma Petrželky z Ostravy – Hrabůvky, v jejíchž prostorách se od roku 2006 konají tematické semináře jako součást festivalu.

Jelikož se primárně jedná o hudební akci, nelze si ji představit bez vystupování dětských pěveckých sborů a folklorních souborů. Součástí festivalu je však také pořádání výstav s lašskou tematikou.

Pořadatelem festivalu je občanské sdružení „Festival Poodří Františka Lýska“, které bylo založeno v rámci pátého ročníku (viz níže). První čtyři ročníky se

---

⁷⁵ Složení občanského sdružení „Festival Poodří Františka Lýska (Zdroj: www.festival-poodri.cz):

Správní rada: Miloslava Vidličková, Marie Matějová, Věra Závidčáková, Libuše Sýkorová, Jana Ottová, Eliška Krejčíčková, Pavla Hranická.

Předseda: Mgr. Eliška Krejčíčková.

Místopředseda: Mgr. Marie Matějová.

Jednatel: Bc. Miloslava Vidličková

Zástupci obcí odpovědní za organizaci festivalových akcí: Ostrava-Proskovice: Mgr. Marie Matějová

Stará Ves nad Ondřejnicí: Mgr. Věra Závidčáková Jistebník: Jana Ottová

Kontrolní komise: Eva Paličková, Alena Ševčíková, Jan Lipina

Čestní členové:

Doc.PhDr. Květuše Lepilová-Lýsková - Lýskův nadační fond-Brno

Prof. PhDr. Jan Mazurek - Ostravská univerzita

Akad. sochař Miroslav Rybička - Jistebník

PhDr.Ivo Stolařík dr.h.c. - Ostrava

Ing. Milan Balabán – Proskovice

o funkci pořadatele dělily zúčastněné obce spolu s Lýskovým nadačním fondem. Za neobvyklé lze pak označit období, v němž se festival odehrává. Nejedná se o klasický festival v rozmezí několika po sobě jdoucích dnů, ale o sled tematicky svázaných akcí. První dva ročníky se konaly v rozmezí šesti měsíců, avšak interpretační část se odehrála v letních měsících – v závěrečných částech festivalu se odehrály akce spojené s Poodřím a osobou Františka Lýska.

2.4.1 První ročník festivalu – 2004 (2. května – 9. října)⁷⁶

Proskovice

První částí festivalu Poodří Františka Lýska se stala akce, na které se podílel také Lýskův nadační fond - odhalení busty, kterou vytvořil akademický sochař M. Rybička. Busta je umístěna na budově školy v Ostravě – Proskovicích 2. května. Tentýž den se konala vystoupení Lašského souboru písní a tanců Ondřejnica, Ostravského dětského sboru a Cimbálové muziky Ondřejnica.

Nová Ves nad Ondřejnicí

Druhou akcí se stala vernisáž výstavy „Z odkazu Františka Lýska“ na zámku ve Staré Vsi nad Ondřejnicí 28. května. O den později v Nové Vsi proběhly koncerty brušperské ZUŠ, Dětského pěveckého sboru ZŠ J. Valčíka z Ostravy – Poruby, Cimbálové muziky Ondřejnica a Lašského souboru písní a tanců Ondřejnica, který přednesl Lýskovy úpravy ze sbírky Lašské písně.

Jistebník

Po následné čtyřměsíční pauze byl 25. září přímo na návsi Jistebníku nad Odrou položen základní kámen sousoší z dílny akademického sochaře M. Rybičky věnovaného Jistebnickým zpěváčkům a Františku Lýskovi jako významným

---

⁷⁶ Co připomínal „Festival Poodří Františka Lýska 2004“?, in: Poodří 4/2004, s. 33.

představitelům fenoménu dětských sborů u nás. Slavnostní odhalení proběhlo za účasti dětských sborů Permoník, Ondrášek, Ondřejnica aj.

Závěrem festivalu se stal křest a prezentace edice „Písně z Lašska“ 9. října. Jde o písně, které Lýsek sesbíral a zapsal v období 30. – 50. let 20. století. Je v ní obsaženo 393 z celkem 1400 Lýskem zapsaných lidových písní. Edici vydal Etnologický ústav Akademie věd ČR v Brně,⁷⁷ a je určena především pro školy a soubory, ale poskytuje také vyčerpávající přehled lašských písní doplněných o srovnávací komentáře. Zároveň bylo představeno CD Lašského souboru písní a tanců Ondřejnica, který má v repertoáru mnoho Lýskových úprav.⁷⁸

2.4.2 Druhý ročník – 2005 (14. května – 22. října)⁷⁹

Stará Ves nad Ondřejnicí

Druhý ročník festivalu byl zahájen 14. května 2005 Obecními slavnostmi ve Staré Vsi nad Ondřejnicí spolu s folklórním programem „Jizda kole obila“.⁸⁰ Záštitu nad festivalem opět převzal náměstek hejtmana Ing. Jiří Carbol a tentokrát také senátor Ing. Milan Balabán.⁸¹ Během slavností vystoupili žáci základní a mateřské školy, Lašský soubor písní a tanců Ondřejnica a sbor Permoník z Karviné, ale také Dětský folklórní soubor Kytice z Prahy. Kromě sborů vystoupila Zámecká dechovka, cimbálová muzika Lipka z Ostravy a skupina Paďouři.

---

⁷⁷ Vydání připravila PhDr. Marta Toncrová

⁷⁸ Soubor Ondřejnica vznikl v roce 1977 původně jako pouhý sbor základní školy ve Staré Vsi pod vedením učitelky Elišky Krejčíčkové (která je uměleckou vedoucí dodnes). Brzy se však sbor rozrostl a stal se čelním představitelem tradiční lašské lidové písně a kultury. Repertoár tvoří především lidové písně upravené Františkem Lýskem a Františkem Sušilem. Soubor nyní čítá kolem sta členů a jeho součástí je také cimbálová muzika, sólisté a soubor Malá Ondřejnica. Kromě vystupování doma i v zahraničí, vydání sborníku „Hraje a zpívá Ondřejnica“ a nahrání několika desek je soubor spolupořadatelem Festivalu Poodří Františka Lýska již od jeho založení. (Zdroj: www.ondrejnica.cz)

⁷⁹ Krejčíčková, E.: Festival Františka Lýska, Poodří 2/2005, s. 46-47.

⁸⁰ Jedná se o obnovený zvyk objezdu všech obecních hranic na vozu taženém koňmi za účasti kněze, představitelů obce a jezdců v dobových kostýmech.

⁸¹ Finanční podporu pak poskytl Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Povodí Odry s. p. a mediální zázemí Český rozhlas Ostrava a časopis Poodří.

Proskovice

Festival pokračoval 26. května v Proskovicích položením kytice u Lýskovy busty a vystoupením sboru ZŠ z Ostravy – Poruby. 28. května pak proběhlo vystoupení ostravského souboru Calata a dětského sboru Zlatý klíček z Ústí nad Orlicí.

Jistebník

Další část se odehrála 17. června v Jistebníku jako folklorní slavnost, kdy větší část programu obstarala Ondřejnica (včetně cimbálové muziky a Malé Ondřejnice), cimbálová muzika ze ZUŠ z Bušperku a dokonce folklorní skupina z Jižní Koreje.

Závěrečná část festivalu se konala 17. září a 22. října – první den vystoupily opět sbory v Jistebníku – nikoliv však jen dětské, ale také například Ženský sbor z Ostravy či opavský pěvecký sbor Domino. Této části festivalu se zúčastnil také starosta obce Josef Voral a náměstka hejtmána zastupoval Mgr. Tomáš Moravec. Ve folklorním duchu se nesl i úplný závěr festivalu spojený se Staroveskou podzimní slavností, kdy Ondřejnica přednesla Lýskovy písně za účasti čestných členů festivalu, představitelů Moravskoslezského kraje a radnice a také předsedy Folklorního sdružení České republiky Zdeňka Pšenici. Kromě již dříve zmiňovaných sborů se zúčastnil soubor Kuřátko z Bánova, dívčí sbor z Nivnice a Ostravica z Frýdku – Místku.

2.4.3 Třetí ročník - 2006 (21. dubna – 16. června)⁸²

Proskovice

Následující ročník odstartoval již 21. a 22. dubna 2006 v Proskovicích koncertem sborů Lukášek z Ostravy – Hrabůvky, Doubrava z Doubravy a dvou folklorních souborů – Bebek z Proskovic a Hlubina z Ostravy.

Stará Ves nad Ondřejnicí

Následné pokračování ve dnech 2. a 3. června otevřela opět Ondřejnica a dívčí komorní sbor DAJŠ z Ostravy – Svinova. Zahraničním hostem byl v těchto dnech dětský sbor z Košic. Tato část programu, nazvaná „Staroveské arkády“ se odehrála na nádvoří zámku ve Staré vsi nad Ondřejnicí. 3. června se pak stejně jako v předchozích ročnících odehrála „Jízda kole obila“ za účasti Malé Ondřejnice, ostravského souboru Heleny Salichové a německého dechového orchestru Jugendblaus z hudební školy v Kostnici. Kromě hudební složky se představil divadelní soubor M z Duchova se svými „Zámeckými povídkami“. Ve Staré Vsi se festival zdržel i 16. června, kdy vystoupila Ondřejnica a zahraniční host – venezuelský taneční soubor Dansaz Carúpano.

Novinkou, kterou přinesl třetí ročník, bylo pořádání semináře „Dětské talenty a aktivita dětských folklorních souborů“ pod vedením doc. Květuše Lepilové za účasti PhDr. Jana Mazurka z Ostravské univerzity, PhDr. Marty Toncové z Etnologického ústavu AV ČR a vedoucích souborů z Bánova a Nivnice Mgr. Vlastimila Ondra. Semiář se odehrál 22. dubna v budově ZUŠ Viléma Petrželky v Ostravě – Hrabůvce.

Celkem během tohoto ročníku vystoupilo osm pěveckých sborů, šest folklorních sborů a tři dechové orchestry. Festival Poodří Františka Lýska tak

---

⁸² Krejčíčková E.: Festival Poodří Františka Lýska, in: Poodří 2/2006, s. 67 – 69.

dokázal, že patří mezi životaschopné akce, která má co nabídnout nejen po stránce hudební a folklorní, ale také vzdělávací.

2.4.4 Čtvrtý ročník - 2007 (20. dubna – 16. června)⁸³

Proskovice

V roce 2007 začal festival 20. dubna v Proskovicích vystoupením třineckého sboru CARO a sboru Nota z Pusté Polomi. O den později festival pokračoval v restauraci U Psoty vystoupením národopisného souboru Bebek z Proskovic, Slezského souboru Heleny Salichové z Proskovic a cimbálové muziky.

Stará Ves nad Ondřejnicí

O měsíc později se festival přesunul do Staré Vsi, kde se 25. května opět konaly „Staroveské zámecké arkády“, kde diváci mohli vidět dětské sbory Ondrášek - Kulihrášek ze ZUŠ v Novém Jičíně a vokální trio ERIN karvinského sboru Permoník. Během dne proběhla také vernisáž fotografií Jana Lipiny, výstava řezbářských prací Kamila Kopřivy a Davida Tomečka a výstava obrazů Hany Kumalové. 26. května proběhla „Jizda kole obila“, koncert Zámecké kapely, Ondřejnice a folklorního souboru Ševčík z Vítkovic. Spolu s programem festivalu proběhly oslavy 740. výročí založení města. Zlatý hřeb programu ve Staré Vsi se konal 15. června za účasti hned dvou zahraničních souborů – Enggar + Association Dance Group z Indonésie a dánské folklorní taneční skupiny.

Jistebník

Hned 16. června se přesunul program do třetího města festivalu – Jistebníku, kde se konal závěr festivalu. Zde se na náměstí odehrál koncert sborů Gymnázia Olgy Havlové z Ostravy a třineckého Štývarova sboru. Vystoupila také cimbálová

---

⁸³ Program IV. ročníku festivalu Poodří Františka Lýska, on-line (http://www.kotlarska.cz/lnf/soubory/poodri_2007.pdf).

muzika ZUŠ Z. Buriana z Kopřivnice a komorní sbor EXIL ostravského Wichterleho gymnázia. Nechyběl ani amatérský Dechový orchestr mladých Jistebník.

Nutno dodat, že první akce festivalu proběhla ještě před samotným oficiálním zahájením – 14. dubna v ZUŠ Viléma Petrželky v Ostravě – Hrabůvce. Jednalo se o seminář „Jak zpívat lidové písně“ pod vedením Mgr. Marie Matějové a Jana Rokyty. Festival si tedy i nadále udržel jistý „multižánrový“ přístup – opět se jednalo o oživení ve formě divadelního představení, teoretického semináře a tentokrát také výstav uměleckých děl.

2.4.5 Pátý ročník - 2008 (25. dubna – 20. června)⁸⁴

Proskovice

Pátý ročník festivalu Poodří Františka Lýska se nesl ve slavnostním duchu – jednalo se o půlkulaté výročí. Zahájení proběhlo 25. a 26. dubna v Proskovicích za účasti zástupkyně Lýskova nadačního fondu – doc. Květuše Lepilové. Vystoupil zde místní sbor Proskovjáček, sbor ZŠ Krestova z Ostravy – Hrabůvky, dívčí sbor DAJŠ z Ostravy, již známý Bebek z Proskovic a tradiční Malá Ondřejnica. Ovšem stejně jako v případě minulého ročníku, byl festival zahájen nejen vystoupeními sborů, ale také odborným seminářem a následnou diskusí 26. dubna v budově ZUŠ Viléma Petrželky v Ostravě – Hrabůvce pro sbormistry, pedagogy a také zájemce z řad veřejnosti. Téma semináře znělo: „Dětské pěvecké talenty a jejich výchova“. Přednášku vedl pěvecký pedagog prof. Josef Rybička a následnou diskusi pak prof. PhDr. Jan Mazurek CSc.

---

⁸⁴ Krejčíčková E.: Festival Poodří Františka Lýska 2008 (Naše malé jubileum), in: Poodří 2/2008, s. 7 – 9.

Stará Ves nad Ondřejnicí

Následovala staroveská část festivalu 9. a 10. května – „Staroveské zámecké arkády“ a vystoupení chlapeckého sboru Nivnička z Nivnice, žáků staroveské základní školy, dětského sboru Hlásek z Havířova, brušperkského sboru Lašan a Akademického sboru Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava. 10. května proběhla „Jízda kolem obila“ a kromě již známých souborů se představily soubory Grunik, Holůbek z Ostravy – Zábřehu, slovenský Mostár z Brezna a cimbálovka Gajdušek z Hukvald. Kromě sborů zahrál k poslechu příborský swingový orchestr, kapela Paďouři a tradičně také Zámecká kapela. Pokračování ve Staré Vsi na sebe nechalo čekat do 20. června a probíhalo především pod taktovkou souboru a cimbálovky Ondřejnica. Nechyběl ani zahraniční host, kterým byl tentokrát sicilský soubor I Burgisi di Marsala. Spolu s hudebními čísly se konaly dvě vernisáže – výběr z fotografií Vítězslava Jurečky s názvem „Stromy a voda“ a druhá nesla titul „Pomocníci našich předků“ určená především pro děti a jako připomenutí tradičních řemeslnických nástrojů.

Jistebník

Poslední den festivalu přivítal Jistebník mimo jiné také sbor Čtyřlístek z Dolní Lhoty, stěbořický chlapecký sbor a Ženský komorní sbor Dobroslava Lidmily z Ostravy – Svinova. Jak už bylo uvedeno, nesl se tento ročník ve slavnostním duchu a jeho závěr nebyl výjimkou – akademický sochař Miroslav Rybička – autor busty Františka Lýska oslavil své osmdesáté narozeniny a zároveň vytvořil pamětní plaketu, jíž byly oceněny všechny soubory účinkující na tomto ročníku a také jednotlivci podílející se na chodu festivalu.

Od roku 2008 je také hlavním pořadatelem nově založené občanské sdružení „Festival Poodří Františka Lýska“. Tento krok jen dokázal úspěch festivalu a chuť pořadatelů pokračovat v práci i do příštích let.

2.4.6 Šestý ročník – 2009 (24. dubna – 20. června)⁸⁵

Proskovice

První část festivalu se odehrála 24. a 25. dubna 2009. Program sborů otevírali Pěvci ze ZUŠ Dr. Leoše Janáčka z Vítkovic, následoval Proskovjáček a Grunici z Ostravice – tedy na festivalu již známé sbory. Zpestřením programu se tento rok stala výstava „Poodří ve fotografii Zdeňka Lýska“ v restauraci U Psoty a fotografie z minulých ročníků festivalu v budově místní základní školy. Následující den proběhlo opět vystoupení Proskovjáčků a dále Souboru lidových písní a tanců Ostravica z Frýdku-Místku.⁸⁶ V přestávce před pokračováním festivalu ve Staré Vsi se konal 23. května v tělocvičně proskovické ZŠ praktický seminář „Metodika vedení zkoušky folklorního souboru“ pod vedením Heleny Skálové.

Stará Ves nad Ondřejnicí

Zde proběhla jako každý rok nejbohatší část programu tentokrát 29. a 30. května. Návštěvníci mohli slyšet dětský sbor Meandry při ZUŠ B. Martinů z Havířova, Pěvecké sdružení ostravských učitelek, dívčí komorní staroveský sbor Canto amabile a další. Příští den, po „Jždě kolem obila“, bez které si festival již ani nelze představit, vystoupilo celkem sedm folklorních souborů, sborů a cimbálových muzik. Jmenovat lze zahraniční sbor Zespòl Pieśni i Tańca „Silesianie“ Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego z polských Katovic, soubor Valašský vojvoda z Kozlovic, či cimbálovku Fojt. I ve Staré Vsi čekal diváky doprovodný

---

⁸⁵ Program VI. Ročníku festivalu, on-line (<http://www.folklornisdruzeni.cz/program-a-pozvinka>).

⁸⁶ Matějová M.: 6. ročník Festivalu Poodří Františka Lýska, in: Proskovický Florian, 6/2009, s. 3 – 4.

program v podobě výstavy „Poodří v obrazech“, kterou připravili výtvarníci při galerii Mlejn z Ostravy. Poslední den festivalu odehrávající se ve Staré Vsi nesl pojmenování „Folklorní večer na zámku“ a hlavním aktérem byl bezesporu řecký soubor Agrinio a z českých pak Kytice z Prahy a již tradičně Ondřejnica. Doprovodný program představovala výstava „Svatby – aneb když si náš dědeček babičku bral“.

Jistebník

Závěr festivalu 20. června se na rozdíl od Staré Vsi nesl v duchu pěveckých sborů. Vystoupil místní ženský komorní sbor, Pěvecké sdružení města Klímkovic, Dívčí ansámbl Jiřího Šimáčka z Ostravy, dětský sbor Studeňáček ze Studénky a Ostravský dětský sbor ZUŠ E. Marhuly. Ani v Jistebníku nechyběla doprovodná výstava – tentokrát s prozaickým názvem „Fotografie a smalty“.⁸⁷

2.4.7 Festival Poodří Františka Lýska - zhodnocení

Za dobu konání festivalu Poodří si připomněly Lýskovu práci tři obce nejen koncerty sborů dětských a dospělých, nejen řadou vystoupení folklorních souborů, seminářů pro sbormistry a učitele a tvůrčími dílnami, ale také trvalými artefakty, k nimž patří sousoší na návsi Jistebnických zpěváčků, busta Františka Lýska v Proskovicích. Součástí byla i prezentace edice Písně z Laška a z ní sestavení nového celovečerního programu souboru Ondřejnica. Několik večerů natočilo a postupně vysílalo i studio Českého rozhlasu v Ostravě.

Z výše uvedeného lze konstatovat, že v moravskoslezském kraji je stále znatelně přítomen odkaz Františka Lýska. Pokud se podíváme na jednotlivé ročníky, nelze pochybovat o tom, že si festival získal řadu příznivců a jeho program je rok od

---

⁸⁷ Program VI. ročníku FPFL, on-line (www.festival-poodri.cz).

roku bohatší o nové sbory – a to nejen dětské, ale také o sbory dospělých a nemálo folklorních souborů z celé republiky. Festival se promítá také do regionálních zpravodajů – jako například časopisy Poodří či Proskovický Florian, které pravidelně o festivalu píší.

Po šesti ročnících lze tedy konstatovat určité ustálení festivalu, ať už co do náplně, tak průběhu a doby konání (již od třetího ročníku se festival koná v rozmezí od poloviny dubna do poloviny června a letošní ročník pravděpodobně nebude výjimkou). V rámci šestého ročníku bylo možné pozorovat převahu sborových akcí – je tak otázkou, zda bude podobný program následovat také na sedmém ročníku.

Festival je také důkazem již zmiňovaného, ale zde zcela zjevného vlivu, jaký měl Lýsek na své žáky – na přípravě festivalu se řada z nich podílí a bezesporu tak činí právě díky osobnímu zaujetí. Lze jen doufat, že si festival udrží vysokou kvalitu i do dalších ročníků.

2.5 Slavnostní události

Jak už bylo dříve řečeno, jednou z aktivit Lýskova nadačního fondu je také pořádání slavnostních událostí spojených se jménem Františka Lýska za účelem připomenout jeho činnost a celoživotní přínos dětskému sborovému zpěvu. V rámci festivalu Poodří Františka Lýska jsme mohli vidět některé z těchto událostí – výstavy, slet zpěváků, či odhalení busty Františka Lýska na budově školy v Ostravě – Proskovicích. Tato kapitola se zabývá dvěma zbývajícimi událostmi, jež lze hodnotit jako kulturně společenské.

2.5.1 Pamětní medaile Otmaru Máchovi

Dne 19. října 2002 udělil Lýskův nadační fond během autorského jubilejního koncertu v sále Akademie múzických umění Pamětní medaili skladateli Otmaru Máchovi (2. 10. 1922 – 14. 12. 2006) k příležitosti jeho 80. narozenin. Důvodem pro udělení medaile vytvořené sochařem Miroslavem Rybičkou byl Máchův celoživotní přínos především na poli tvorby pro dětské sbory.⁸⁸

2.5.2 Tři koncerty⁸⁹

Další z kulturních akcí pořádanou Lýskovým nadačním fondem se stal cyklus „Tři koncerty“ s podtitulem. „Zpěv je nejkrásnější mluva“, který proběhl ve dnech 18. – 20. ledna 2007 na půdě Masarykovy univerzity a Vysokého učení technického. Cyklus se konal u příležitosti třicátého výročí úmrtí Františka Lýska a pod záštitou rektora Masarykovy univerzity prof. PhDr. Petra Fialy, Ph.D., rektora Vysokého učení technického prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc. a děkana Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity doc. PaedDr. Vladislava Mužíka, CSc.

---

⁸⁸ Avšak do Máchova pole působnosti spadaly také symfonické písně a opery. Je dále autorem hudby k mnoha českým filmovým pohádkám a seriálům (spolupracoval např. s J. Dietlem).

⁸⁹ Lepilová, K.: Zpěv je nejkrásnější mluva, in: Hudební rozhledy, 03/2007, s. 18.

První koncert proběhl ve čtvrtek 18. ledna v Auditoriu maximu v budově Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Večer nesl název „Matiné dětských pěveckých sborů“ a vystoupily zde známé české sbory - brněnská Školka Kapelka ze ZŠ Kotlářská (sborm. Y. Dvořáková), znojemský sbor Carmina Clara působící při ZUŠ Znojmo (sborm. L. Piknerová) a karvinský sbor Permoník působící při ZUŠ Bedřicha Smetany (sborm. E. Šeinerová). Diváci pak mohli shlédnout vystoupení kvarteta působícího v rámci komorního souboru Scholastici musici z Gymnázia P. Křížkovského a na závěr Introdukci na varhany *Prof. PhDr. Miloslava Bučka, CSc.*, který celé matiné také uvedl.

Následující koncert se konal 19. ledna v Aule Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a nesl podtitul „Zpívejte s námi“ – připomněl tak stejnojmenný rozhlasový cyklus, který v roce 1947 představil František Lýsek. Vystoupily zde dva folklorní soubory – Ondřejnica a dívčí část brněnského souboru Javorník (ved. M. Říčná). Úvodní proslov pátečního koncertu pronesla PhDr. Marta Toncrová – editorka již zmíněné sbírky *Písňe z Laška*.

Poslední část koncertního cyklu se odehrála ve Dvoraně rektorátu Vysokého učení technického. Koncert uvedl prof., PhDr. Miloš Štědroň, CSc. a vystoupil zde Mátlův akademický sbor (sborm. L. Mátl),⁹⁰ který přednesl skladby od Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, Zdeňka Lukáše, Josepha Haydna, Zdeňka Blažka, Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka. Vystoupili také sólisté – J. Markvart, J. Klecker a Markéta Mádlová, které na klavír doprovodila D. Briškárová.

Koncertní cyklus se stal důstojným připomenutím památky a stále živého odkazu Františka Lýska, v rámci něhož diváci mohli vyslechnout nejen současné

---

⁹⁰ Mátlův akademický sbor vznikl v roce 2001 při příležitosti šedesátých narozenin dlouholetého vedoucího Brněnského akademického sboru doc. Lubomíra Mátle. Koncertuje nejen v České republice ale také v zahraničí.

dětské sbory, ale také někdejší Lýskovy svěřence pokračující nejen ve sborové, ale také v pedagogické a vědecké činnosti.

2.5.3 Odhalení busty Františka Lýska

Spojení Františka Lýska s brněnským kulturním životem symbolicky potvrdilo a připomenulo odhalení Busty Františka Lýska ve foyer Besedního domu Brněnské filharmonie v úterý 9. října 2007. Odhalení se kromě žáků několika základních škol zúčastnil sbor Kantiléna pod vedením J. Kleckera. V rámci odhalení busty proběhl také slavnostní křest CD „Brněnský dětský sbor“ obsahující průřez tvorbou nejdéle působícího Lýskova sboru.

ZÁVĚR

Ačkoliv uběhlo již více než třicet let od úmrtí Františka Lýska, jednoho z nejdůležitějších českých sbormistrů dětských sborů, pedagoga a vědce, je z výše uvedeného zřejmé, že jeho odkaz je stále živý a aktuální. Lýskův odkaz lze rozdělit do čtyř oblastí: vědecké, společenské, sborové a pedagogické.

Vědecký odkaz lze zaznamenat již od roku 1965, kdy pod Lýskovým vedením probíhaly mezinárodní konference „Vokální podnět a reakce žáka“ na půdě Pedagogické fakulty brněnské univerzity. Tyto konference pořádá katedra hudební výchovy dodnes (od roku 1971 pod názvem „Musica viva in schola“). Spolu s konferencemi a přednáškovou činností je nutno zmínit četné publikace vydané v rámci Lýskovy akademické praxe, které byly úzce spjaty s jeho sborovou činností a později s výzkumy hudebnosti ve vývoji dítěte.

Vědecká činnost Františka Lýska však inspiruje také v současnosti – důkazem jsou sborníky z konferencí pořádaných k připomenutí jeho badatelského odkazu (27. ročník konference Janáčkiana v rámci České hudby 2004 a dále část sborníku Musica viva in schola XIX. věnovaná jednodennímu sympoziu uskutečněnému během Mezinárodního festivalu dětských pěveckých sborů). Konference se zabývaly jak Lýskovou činností a vznikem dětského sborového zpěvu u nás, tak jeho současnou situací. Jedním z nejpůsobivějších odkazů je však edice Písně z Laška, která obsahuje 393 úprav lidových písní Františka Lýska a zachycuje reálný stav zpěvnosti na Lašku. Z této edice při svých vystoupeních hojně čerpá moravskoslezský folklorní soubor Ondřejnica.

Zcela specifickým je pak „společenský“ odkaz, do něhož lze zařadit koncerty, besedy a semináře pořádané Lýskovým nadačním fondem a základní školou Kotlářská v Brně (kromě koncertů a akcí uvedených v textu lze zmínit vánoční a

závěrečné koncerty Školky kapelky). Semináře a besedy jsou koncipovány jako vzdělávací akce pro veřejnost mající za úkol, jak již bylo výše uvedeno, podporovat hudebnost nikoliv jen u mládeže ale napříč všemi věkovými skupinami.

Do oblasti podporující sborovou činnost spadá Cena Františka Lýska udělovaná každoročně sbormistrům dětských sborů. Dále pak festival Poodří Františka Lýska, v jehož rámci se Lýskovo jméno stalo symbolem pro oživení nejen folklorních, ale také hudebních tradic. Jeho odkaz dále připomenula jednorázová akce Mezinárodní festival dětských pěveckých sborů pořádaná Lýskovým nadačním fondem v roce 2004.

V rámci pedagogického odkazu je stále aktuální Lýskova metoda nápěvkové intonace a především pak jeho žáci, kteří se dodnes nechávají inspirovat jeho výukovými metodami.

Vliv, jaký měl Lýsek na své svěřence je stále zřetelný. Ti se nezdá rozhodli zaměřit na umění, ať už jako sbormistři a zpěváci, tak jako hudební teoretikové a pedagogové. Právě žáci Františka Lýska jsou nejlepším důkazem jeho živoucího odkazu a jejich činnost v umělecké sféře je jistě námět hodný dalšího odborného zpracování. Za pozoruhodné lze jistě považovat, že Lýskovi bývalí žáci a členové sborů se i 33 let po jeho úmrtí stále scházejí a vzpomínají na dobu strávenou se svým sbormistrem.

V úvodu bakalářské práce jsem si kladla za cíl zhodnotit, zda je odkaz Františka Lýska i nadále aktuální. Odpověď je jednoznačně kladná. Hlavní podíl mají především Lýskův nadační fond pořádající kulturně vzdělávací akce a občanské sdružení Poodří Františka Lýska. Spolu s dalšími akcemi uvedenými v textu zajišťují nejen přetrvání odkazu Františka Lýska mezi odbornou a širokou veřejností, ale také se snaží udržet zájem (především) mládeže o aktivní přístup k hudbě.

SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

Slovníky:

Český hudební slovník osob a institucí. On-line verze

(<http://www.ceskyhudebnislovník.cz/>).

Slovník českých sbormistrů na stránkách České-sbory.cz. (<http://www.ucps.cz>).

STÁREK, Z.: Slovník českých sbormistrů. Divadelní ústav, Praha 1982.

Publikace:

BUREŠOVÁ, A.: František Lýsek – průsečík české kantorské tradice a moderní sborové interpretace, in: *Česká hudba 2004*. Divadelní ústav, Praha 2004. s. 78 – 85.

BUREŠOVÁ, A.: Horizonty dětské sborové pěvecké interpretace, in *Musica viva in schola XIX*, Masarykova univerzita v Brně – Pedagogická fakulta. Brno, 2005. s. 246 - 250.

HALA, P. (ed.): *Musica viva in schola XIX*. Masarykova univerzita v Brně - Pedagogická fakulta. Brno, 2005.

HOLÁŇOVÁ, H.: Osobnost Františka Lýska a nositelé jeho odkazu. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Brno, 2008.

HORÁK, V.: Repertoár Lýskových dětských sborů, in: *Sborník Pedagogické fakulty University Jana Evangelisty Purkyně k šedesátým pátým narozeninám Františka Lýska*. Universita J. E. Purkyně, Brno, 1969, s. 138 – 150.

HORÁK, V., VALOVÝ, E.(eds): *Sborník Pedagogické fakulty University Jana Evangelisty Purkyně k šedesátým pátým narozeninám Františka Lýska*. Universita J. E. Purkyně, Brno, 1969.

JAKABOVÁ, H.: Kantiléna. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Brno, 2006.

- KOCIÁNOVÁ, E.: Národní umělec František Lýsek, in *Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města*. Profil, Ostrava, 1981, s. 428 – 433.
- KUSÁK, J., ZEDNÍČKOVÁ, Š. (eds.): *Česká hudba 2004*. Divadelní ústav, Praha 2004.
- LEPILOVÁ, K.: Od Jistebnických zpěváčků (1929 – 1938) k „České hudbě 2004“ a 100. výročí narození sbormistra Prof. PhDr. Františka Lýska, DrSc. in *Česká hudba 2004*, Divadelní ústav. Praha 2004, s. 86-102
- LEPILOVÁ, K.: Česká hudba 2004 – 100. výročí narození sbormistra Františka Lýska, in *Musica viva in schola XIX*, Masarykova univerzita v Brně – Pedagogická fakulta. Brno, 2005. s. 262 - 264.
- LÝSEK, F.: *Cantus choralis infantium*. Spisy PedF UJEP, Brno, 1968.
- LÝSEK, F.: *Hudebnost a zpěvnost mládeže ve světle výzkumů*. SPN, Praha, 1956.
- LÝSEK, F.: *Nápěvková intonace. Základy*. Orbis, Praha, 1951.
- LÝSEK, F.: *Vox liberorum. Dětský hlas, výzkum jeho znaků a vývoje*. Brno, 1976.
- LÝSEK, F.: *Život s dětským zpěvem*. Profil, Ostrava, 1990.
- MACKOVÁ, J.: Lýskovo dědictví dnes, in *Musica viva in schola XIX*, Masarykova univerzita v Brně – Pedagogická fakulta. Brno, 2005. s. 265 - 267.
- SEDLÁKOVÁ, L.: Národní umělec prof. PhDr. František Lýsek, DrSc. Bibliografie. Brno, 1976.
- STEINMETZ, K. (ed.): *Sborník prací Pedagogické fakulty univerzity Palackého, Hudební věda a výchova 9*. Olomouc, 2003.
- SULDOVSKÝ, A. (et al.): *Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města*. Profil, Ostrava, 1981.
- TONCROVÁ, M.: František Lýsek a lidová píseň, in: *Sborník prací Pedagogické fakulty univerzity Palackého, Hudební věda a výchova 9*. Olomouc, 2003, s. 47 – 53.

Časopisy a ohlasy:

Anotace projektu „Já – Hudba – My“, internetové stránky Lýskova nadačního fondu.

(<http://www.kotlarska.cz/Inf/>).

BRÁDLE, V.: O Jizerce, o studiu, o sobě (3/3). České-sbory.cz. on-line

(http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=446).

Co připomínal „Festival Poodří Františka Lýska 2004“? in: Poodří 4/2004, s. 33.

Jirkovský dětský sbor ukončil činnost, 18.9.2008, České-sbory.cz, on-line

(http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=878).

KREJČÍČKOVÁ, E.: Festival Františka Lýska, Poodří 2/2005, s. 46-47.

KREJČÍČKOVÁ, E.: Festival Poodří Františka Lýska, in: Poodří 2/2006, s. 67 – 69.

KREJČÍČKOVÁ, E.: Festival Poodří Františka Lýska 2008 (Naše malé jubileum),

in: Poodří 2/2008, s. 7 – 9.

LEPILOVÁ, K.: Zpěv je nejkrásnější mluva, in: Hudební rozhledy, 03/2007, s. 18 – 19.

MATĚJOVÁ, M.: 6. ročník Festivalu Poodří Františka Lýska, in: Proskovický

Florian, 6/2009, s. 3 – 4.

MIKALOVÁ, Š.: Rozhovor s Františkem Pospíšilem, 24. 2. 2010, Brno.

Program IV. ročníku festivalu Poodří Františka Lýska, on-line

(http://www.kotlarska.cz/Inf/soubory/poodri_2007.pdf).

Program VI. ročníku festivalu Poodří Františka Lýska, on-line

(<http://www.folklornisdruzeni.cz/program-a-pozvinka>).

Program VI. ročníku festivalu Poodří Františka Lýska, on-line

(www.festival-poodri.cz).

Sbormistr Alois Motýl, in: Šumperský zpravodaj, 18/2009, s. 6.

Internetové odkazy:

Continuo (<http://www.sbor-continuo.cz/>).

Jitro (<http://www.jitro.cz/>).

Kantiléna (<http://kantilena.wz.cz/>).

Konference „Musica viva in schola“

(<http://www.ped.muni.cz/wmus/konference/mviva/default.htm>).

Kühnův dětský sbor (<http://www.kuhnata.cz/>).

Kvítek (<http://www.kvitek-dacice.wz.cz/>).

Motýli Šumperk (<http://www.motyli-sumperk.cz/>).

Ondrášek (<http://www.ondraseknj.cz/>).

Ostravský dětský sbor (<http://www.ostravskydetskysbor.net/>).

Pueri gaudentes (<http://www.pueri.cz/>).

Tachovský dětský sbor (<http://www.tds.tachov-mesto.cz/>).

Ústecký dětský sbor (<http://web.hippoware.cz/albis/uds-cz.htm>).

1994 Nadace Františka Lýska (1997 Lýskův nadační fond), CD k 15. výročí trvání

LNF v Brně (1994-2009).

RESUMÉ

Bakalářská práce se zaměřuje na současný odkaz prof. PhDr. Františka Lýska, DrSc. – sbormistra, hudebního teoretika, pedagoga a autora úprav lidových písní, který značně ovlivnil vývoj dětských pěveckých sborů v České republice (resp. Československu). Podstatná část práce se zabývá činností Lýskova nadačního fondu založeného v roce 1994 bývalými členy Lýskových dětských sborů (především Brněnského dětského sboru), který pořádá koncerty a řadu akcí zaměřené na připomínku odkazu Františka Lýska, a všemi těmito akcemi podporuje rozvoj zpěvnosti a hudebnosti mládeže.

Významným způsobem připomíná činnost Františka Lýska každoročně konaný festival Poodří Františka Lýska v moravskoslezském regionu, jenž je s Lýskovou činností úzce spjat (zde založil svůj první dětský sbor Jistebničtí zpěváčci). Závěr bakalářské práce pak hodnotí míru aktuálnosti odkazu Františka Lýska v současnosti.

SUMMARY

Bachelor thesis focuses at the contemporary bequest of prof. PhDr. František Lýsek, DrSc. – conductor, musicologist, pedagogue and author of many folklore song arrangements who significantly influenced evolution of children choirs in the Czech republic (Czechoslovakia). Significant part of thesis is dealing with activities of the Lýsek's endowment fund founded in 1994 by former members of his choirs (especially Children choir of Brno) which arranges culturally – educational events focused not only to remind Lýsek's bequest but mainly to involve musicalness and songfulness of youth.

Important occasion reminding František Lýsek's work is annual international music festival „František Lýsek's Poodří“ in Moravian – Silesian region. Festival is closely tied to Lýsek's life because of his first children choir founded in these region (Choirboys of Jistebník). The end of bachelor thesis judge how actual is František Lýsek's bequest in present.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Bakalararbeit orientiert sich an gegenwärtigem Nachlass von Prof. PhDr. František Lýsek, DrSc. – Chorleiter, Musiktheoretiker, Pädagoge und Verfasser der Adaption der Volkslieder, der Entwicklung der kindlichen Sängerschöre in der Tschechische Republik (ggf. Tschechoslowakei) erheblich beeinflusste. Der wesentliche Abschnitt beschäftigt sich mit der Tätigkeit von Lýsek-Stiftung, der ehemalige Mitglieder von *Lýsek's kindlichen Chören* (vor allem von Brüner kindlichen Chören) gegründeten. Der Fond organisiert Konzerte und manche andere Aktionen, die auf Erinnerung von František Lýsek gerichtet sind und unterstützen in diesem Weg den Aufstieg des Musikalisches von Jugend.

Das in der Mährisch-Schlesischen Region alljährlich stattgefundenen *Festival Poodří Františka Lýska* erinnert auch bedeutend die Tätigkeit von František Lýsek und ist mit ihm eng verbunden (hier gründete er sein ersten kindlichen Chor *Jistebničtí zpěváčci*). Der Schluss der Bakalararbeit wertet Grad der Aktualität des Nachlass von František Lýsek im Gegenwart aus.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 František Lýsek roku 1974
- Příloha č. 2 Jistebničtí zpěváčci roku 1931
- Příloha č. 3 Dětský sbor z Bařova v r. 1943
- Příloha č. 4 Brněnský dětský sbor v r. 1949
- Příloha č. 5 Místopis koncertů dětských sborů F. Lýska v ČSSR
- Příloha č. 6 Notový zápis Františka Lýska
- Příloha č. 7 Obálka notové sbírky lidových písní Pomněnky
- Příloha č. 8 Obálka edice Písně z Laška
- Příloha č. 9 Květuše Lepilová-Lýsková a Lumír Lýsek
- Příloha č. 10 Programový katalog Mezinárodního festivalu dětských pěveckých sborů
- Příloha č. 11 Lašský soubor písní a tanců Ondřejnica
- Příloha č. 12 Gramofonové nahrávky, filmové a televizní pořady sborů
Františka Lýska
- Příloha č. 13 Skladby z CD Dětské pěvecké sbory Františka Lýska
(Průřez 1929 - 1977)
(CD s ukázkami přiloženo v kapse pevné vazby)

Příloha č. 1

František Lýsek roku 1974 s notami budoucího koncertu

Příloha č. 2

Jistebničtí zpěváčci v r. 1931 před budovou rozhlasu v Ostravě

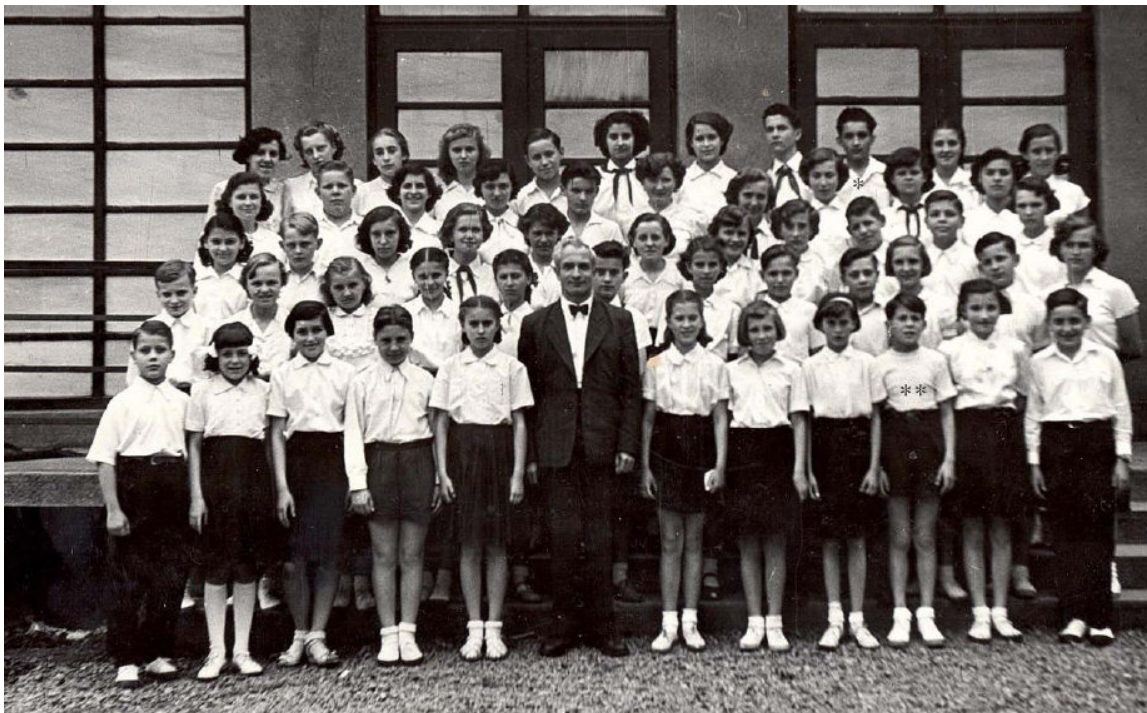
Příloha č. 3

Dětský sbor z Bařova v r. 1943 (7.natáčení v Supraphonu v Praze)

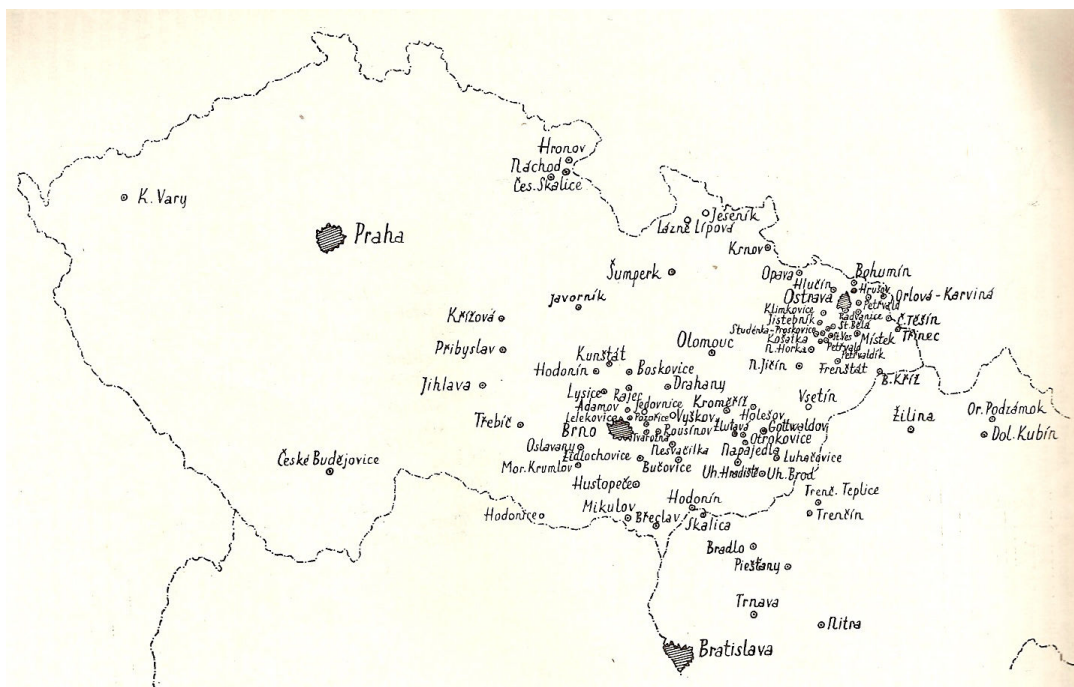
Příloha č. 4

Brněnský dětský sbor v r. 1949 (před rozhlasem v Brně na Stadioně)

Příloha č. 5

Místopis koncertů dětských sborů F. Lyska v ČSSR

Notový zápis Františka Lýska

*V tmy proskovskym černym lese.
láška píseň.*

skel. (Solo) slam. Frau. Lijok.

tra-la-la-la, tra-la-la-la! *o tmy proskovskym černym lese* *tralala*
jak na-kalo, nava-nalo *tralala-la-*
spatř-lo tam mysliv-ecka *tra-la-la*

(Tutti)

švarně dřevě *travi se-č* *tralala-la* *o tmy proskovskym*
po lese se *ohli-da-lo* *tra-la-la* *jak na-kalo,*
po-le-nebo *mla-de-nečka* *tra-la-la* *spatř-lo tam*
tra-la-la *tra-la-la, v čer-nym*
jak na-
ya-tř-
Coda.

černym lese *švarně dřevě* *travi se-č* *tralala-la-la-la!* *tra-la!*
nava-nalo, *po lese se* *ohli-da-lo* *tra-la-la-la-la.*
mysliv-ecka, *po-le-nebo* *mla-de-nečka,* *tralala-la-la.*

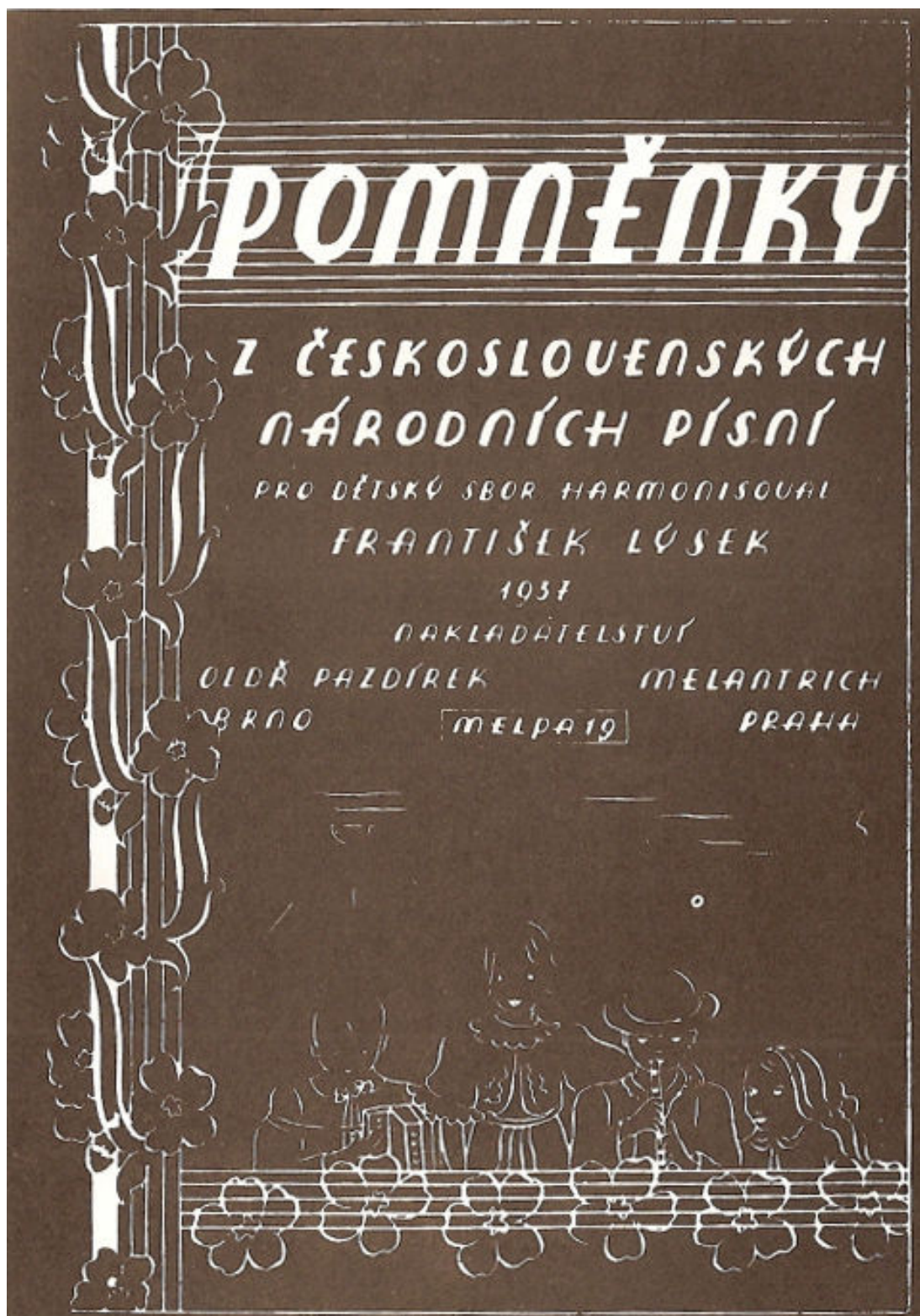
la-se-
ka-lo-
lo tam-

4) *Kdo ti kácel travní hři, tralala,*
ty vůl aussíš se mnou jiti, tralala!
(Půlčí slohy v rukopisné sbírce).

Ke konci úvod a Coda.

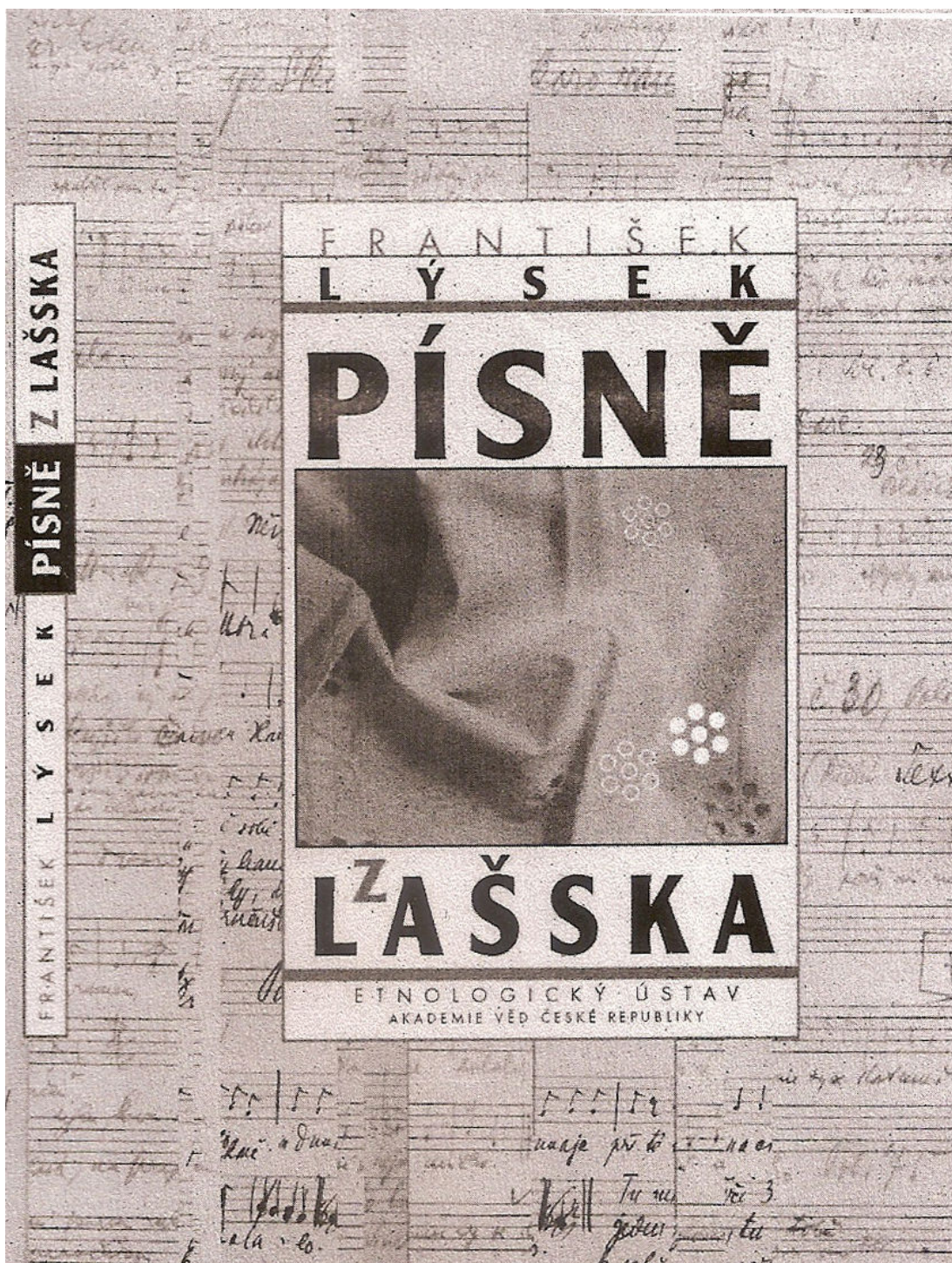

Obálka notové sbírky lidových písní Pomněnky 1937

Obálka edice Písně z Laška

Příloha č. 9

**Květuše Lepilová-Lýsková a Lumír Lýsek (při odhalení busty
F.Lýska v Brně)**

Příloha č. 10

**Programový katalog Mezinárodního festivalu dětských pěveckých
sborů**

Příloha č. 11

Lašský soubor písní a tanců Ondřejnica

Gramofonové nahrávky, filmové a televizní pořady sborů

Františka Lýska

Jistebničtí zpěváci

30 064 M: Tovačov, Tovačov, moravská, upravil F.Lýsek

Okolo Frýdku cestička, slezská, upravil F.Lýsek

50 028 M: Už mně koně vyvádějí, česká, upravil F.Lýsek

7 545 : B.Smetana, Má hvězda

Film Jistebničtí zpěváci (Melodie Beskyd), natočil Arcofilm 1935

Dětský sbor z Otrokovic

1 609 M: J.Křička, Matičce

J.B.Foerster, Lesní studánka

V. Petrželka, Nezdar

30 054 M: Ach, synku, synku, českí. Teče voda ze skalky, lačská,
upravil F.Lýsek

Konopa, konopa, slovácká. Už je jatelinka, slovácká,
upravil F.Lýsek

30 055 M: Kdybych byla ptáčkem, lačská, upravil F.Lýsek

Čižmičky, slovácká, upravil F.Lýsek

Měla jsem holoubka, česká, upravil F.Lýsek

30 056 M: To naše stavení, chodská, upravil K.Konvalinka

Na tý louce, chodská, upravil F.Fiala

Už se ten tálinskej rybník nahání, česká, upravil F.Lýsek

30 057 M: Ach, co je to za slaviček? Padá rosenka, slovácká, upravil
F.Lýsek

J.Kvapil, Rostou, rostou. – Čerešničky, slovácká, upravil
F.Lýsek

Brněnský dětský sbor:

4 500 M: M.Barvík, K výročnímu dni, z cyklu Republice

V.Dobiáš, Poselství

Z.Blažek, Do života

30 043 M: Moje mamuličko, lašská – Zahajovské rokytí, lašská.

Upravil F.Lýsek

Oči, očka, valašská, upravil R.Kubín

30 044 M: E.Suchoň, Aká si mi krásná

Lašské koledy. Upravil F.Lýsek

30 091 M: Kdybych byla ptáčkem, lašská – Čižmičky, slovácká,

upravil F.Lýsek

Verchovino, ukrajinská, upravil F.Lýsek

30 336 M: Teče voda, teče, lidová, upravil F.Lýsek

Už mně koně vyvádějí, lidová upravil F.Lýsek

30 148 M: Já mám svou panenku v Roudnici, česká – Zpívejte,

vázanští kohouti, moranská. Upravil F.Lýsek

Cez dědinu teče voda, slovácká – V tym proskovskym

černym lese, lašská. Upravil F.Lýsek

Tancuj, tancuj, vykrúcaj (s Brněnským orchestrem

lidových nástrojů)

sine:

upravil J.Nečas

1961 film Děti a noty. Krátký film Gottwaldov, vyznamenaný

Stříbrnou medailí na festivalu v Benátkách

1971 televizní film Zrod sboru. Československá televize Brno

1974 televizní film Zpěvácci bez křidélek. Československá televize

Brno

03117: Bodaj by vás vy mládenci, slovácká lidová

Nocko těmna, lašská lidová

Utěkla mi přejiurečka. V černym lese, lidové z Třešínska
Jakživa jsem neviděla, chodská lidová
Muj mily, rozmily, lašská lidová
Nevydavaj se ty dievča, slovenská lidová
Pytala sa kočka kočky, lidová z Těšínska
Upravil F.Lýsek

0 22 0420 F.Ladislav Burlas, Padá listie zlaté

Študie pre detsky zbor a capella

ST-57351: H.K.Headley, Peace. Triptych, Brněnský dětský sbor,
rozhlasový orchestr řídí J.Hanousek. Vyd Children for
children, cultural exchange, Canada

Stereo

1 12 1808 G: profilová deska Brněnský dětský sbor (nahrál Supraphon

ke 30.výročí trvání sboru)

Jan Campanus Vodňanský, Favete linguis singuli

Antonio Lotti, Vere languores nostros

Orlando di Lasso, Eccho

Giovani P. da Palestrina, Pueri hebraeorum

L.Janáček, Což ta naše bříza (text E.Krásnohorská)

J.B.Foerster, Lesní studánka (J.V.Sládek)

Krokodil (text K.Toman)

Oříšek (text J.V.Sládek)

J.Křička, Rolnička (text R.Těsnohlídek)

Pokora (text J.Wolker)

V.Novák, Husopaska (text J.V.Sládek)

Z.Blažek, Maminčin máj (text F.Hrubín)

Lidové písně v úpravě F.Lýska

Měla jsem holoubka

Rožnovské hodiny, z Valašska

Jakživa jsem neviděla, z Chodska
V černym lese, z Těšínska
Zahrej mi, muziko, z Těšínska
Cez dědinu teče voda, slovácká z Kopanic
Čerešničky, ze Slovácka
Muj mily, rozmily, z Lašska
Utěkla mi přepiurečka, z Těšínska
Je pa davi, slovinská
Sur le pont d'Avignon, francouzská
Zahajovské rokytí, lašská

**Skladby z CD Dětské pěvecké sbory Františka Lýska
(průřez 1929-1977)**

1. Rozezpívávání BDS, hlas F.Lýska při nácviu sboru

Jistebniční zpěváci

2. Okolo Frýdku

3. Už mně koně vyvádějí

4. Kdybych byla ptáčkem – Čižmičky

5. Ach synku – Konopa

Brněnský dětský sbor

6. Nocko těmná

7. Teče voda, teče

8. Už je jatelinka (z Valašska)

9. V tym proskovskym černym lese (z Lašska)

10. Podle říčky, podle mostu (ruská)

11. Z kolaje voda

12. Peace (Prelude to spring) *Hubert Klyne Headley*

13. Favete linguis *Jan Campanus Vodňanský*

14. Vere, languores nostros *Anotnio Lotti*

15. Echo *Orlando di Lasso*

16. Pueri hebraeorum *Giovanni P. da Palestrina*

17. Což ta naše bříza *L. Janáček / E. Krásnohorská*

18. Lesní studánka *J. B. Foerster / J. V. Sládek*

19. Krokodil *J. B. Foerster / K. Toman*

20. Oříšek *J. B. Foerster / J. V. Sládek*

21. Rolnička *J. Křička / R. Těsnohlídek*

22. Pokora *J. Křička / J. Wolker*

23. Husopaska *V. Novák / J. V. Sládek*

24. Maminčin máj *Z. Blažek / F. Hrubín*

25. Měla jsem holoubka (česká)
  - Rožnovské hodiny (z Valašska)
  - Jakživa jsem neviděla (z Chodska)
26. V černym lese (z Těšínska)
  - Zahrej mi, muziko (z Těšínska)
27. Cez dědinu teče voda (slovácká zKopanic)
28. Čerešničky (ze Slovácka)
29. Muj mily, rozmily (z Lašska)
  - Utekla mi přepiurečka (z Těšínska)
30. Je pa davi (slovinská)
31. Sur le pont d'Avignon (francouzská)
32. Zahájovské rokytí (lašská)

Anotace

Příjmení a jméno: Mikalová Šárka

Katedra a fakulta: Katedra muzikologie, FF UP

Název práce: Odkaz Františka Lýska v současnosti

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Alena Burešová, CSc.

Počet stran: 61

Počet znaků: 89 672

Počet příloh: 13

Počet titulů použité literatury: 16

Počet pramenů: 27

Klíčová slova: František Lýsek, dětský sborový zpěv, Lýskův nadační fond, Poodří Františka Lýska, Mezinárodní festival dětských pěveckých sborů

Charakteristika práce: Bakalářská práce se zaměřuje na současný odkaz prof. PhDr. Františka Lýska, DrSc. – sbormistra, hudebního teoretika, pedagoga a autora úprav lidových písní, který značně ovlivnil vývoj dětských pěveckých sborů v České republice (resp. Československu). Podstatná část práce se zabývá činností Lýskova nadačního fondu založeného v roce 1994 bývalými členy Lýskových dětských sborů. Ten pořádá koncerty, besedy a semináře pro širokou i odbornou veřejnost, jenž mají za úkol připomenout Lýskův odkaz a podporovat hudebnost a zpěvnost mládeže.